

obzornik

glasilo delovne organizacije

Za gospodarsko stabilizacijo si moramo prizadevati prav vsi

O SEDANJEM GOSPODARSKEM TRENUTKU V BRESTU

Zapletena sedanja gospodarska gibanja v svetu z nekaterimi kriznimi pojavi nedvomno močno vplivajo tudi na jugoslovansko gospodarstvo in na sleherni njegov del — na vsako panogo, na vsako delovno in temeljno organizacijo.

Da bi vse te vplive znotraj našega gospodarstva kar se da uravnotežili, je bila sprejetih vrsta ukrepov za stabilizacijo, ki nedvomno posegajo tudi v naše neposredno gospodarjenje v Brestu.

Zato smo zaprosili glavnega direktorja Bresta ing. JOŽETA STRLETA, naj oceni najpomembnejše pojave in naloge, s katerimi se ubadamo danes in se bomo z njimi tudi v prihodnje...

— Kako se Brest vključuje v splošna stabilizacijska prizadevanja v našem gospodarstvu?

Splošna gospodarska gibanja in stabilizacijski ukrepi zveznih organov narekujejo izredno širok splet neposrednih nalog v vsaki temeljni in delovni organizaciji. Za Brest naj omenim samo nekatere najpomembnejše: omejevanje investicijske potrošnje, pospeševanje izvoza in zmanjševanje uvoza ter prizadevanja za večjo produktivnost.

Posebej velja poudariti, da so to dolgoročnejši ukrepi, čeprav si moramo za njihovo uresničevanje takoj in nenehno prizadevati. S temi ukrepi pa je seveda povezanih še cela vrsta nalog na posameznih področjih, ki jih bo treba vzporedno in čim hitreje reševati.

— V čem se v Brestovem gospodarjenju najbolj neposredno odražajo prej omenjeni ukrepi?

Ukrepi družbe so nas najbolj prizadeli na področju likvidnosti, obenem pa so nam otežili prodajo na domačem trgu, kar ima lahko za posledico celo omejevanje proizvodnje. Zato smo sprejeli niz ukrepov, da do tega ne bi prišlo.

— Kako je torej z likvidnostjo na Brestu?

Vprašanje likvidnosti presega zgolj Brestove okvire, saj je z njim povezano vprašanje vseh vrst porabe v širši družbeni skupnosti. Vemo namreč, da bi morali našo porabo uskladiti z realnimi možnostmi gospodarstva. Za Brest kot proizvajalca trajnih potrošnih dobrin velja, da smo med prvimi, ki jih taki ukrepi najbolj prizadenejo.

Zato vprašanje likvidnosti na Brestu ni rožnato. Žal se delavci Bresta tega premalo zavedamo; najbrž premalo spremljamo dogajanja v širšem družbenem prostoru in ukrepe, ki neposredno vplivajo tudi na stanje v naši delovni organizaciji.

Prevečkrat mislim zgolj na to, da sta vodstvo oziroma strokovna služba odgovorna za zagotovitev sredstev za osebne dohodke in nemoteno poslovanje, celo

več, za razširjeno reprodukcijo (naložbe).

Ne zavedamo pa se, da je likvidnost samo končna posledica vseh sestavin proizvodnega procesa; od nabave mimo uspešnega opravljanja vseh del in nalog na slehernem delovnem mestu do posredovanja kvalitetnih izdelkov potrošniku.

Tako pa prav to vprašanje odteguje vodstvo delovne organizacije in nekatere strokovne delavce od ustvarjalnega dela na drugih področjih.

Posledica sedanjega likvidnostnega stanja je tudi to, da smo preložili investicije, predvidene v letih 1979 in 1980 v naslednje srednjeročno obdobje.

— Delavce po naših temeljnih organizacijah posebej zanima, kaj bo pravzaprav z načrtovanimi investicijami. Ali se bomo morali nekaterim izmed njih odpovedati?

Nedvomno so vse preložene investicije bistveni sestavni del našega prihodnjega razvoja, ki temelji na prestrukturiranju in modernizaciji proizvodnje. Zato jih bomo vključili v prihodnji srednjeročni načrt. Pri tem gre predvsem za novo tovarno Masive, modernizacijo Jelke, drugo fazo rekonstrukcije v Pohištvu, dodatno linijo na Iverki, modernizacijo Zagalnice vključno z energetskimi objekti, ki bodo služili tudi Gabru ter vlaganja v prodajalne.

Vrstni red pri uresničevanju zastavljenega programa naložb bo določen z dogovorom in sporazumom med vsemi temeljnimi organizacijami. Posebej pa je treba poudariti, da bomo morali pri oblikovanju srednjeročnega načrta naložb izhajati iz možnosti za zagotovitev lastnih sredstev, ker moramo računati na znatno manjši delež zunanjih virov financiranja.

— Omenili ste težave s prodajo na domačem trgu...

Pregreta konjunktura v letošnjem prvem polletju ni veljala za pohištvo, saj so tovrstne zaloge povsod naraščale. Ukrepi zveznega izvršnega sveta za zmanjšanje porabe so nas prizadeli prav v trenutku, ko smo pričakovali večjo prodajo. Znano je namreč, da

je že več let razmerje med polletjema v prodaji približno 40:60 v korist drugega polletja.

Dosežena prodaja do konca septembra kaže, da zastavljenega načrta prodaje ne bomo dosegli. Bistveno večje prodaje v drugem polletju najbrž ne bo. Zato je več vzrokov. Eden izmed pomembnejših je prav gotovo zaostajanje stanovanjske izgradnje pri nas. Drugi razlog so tudi pogoste spremembe v potrošniškem kreditiranju (večji polog, manjša sredstva za kreditiranje, neenotnost stališč v sami panogi). Morja tudi ni povsem prav, da smo skušali oblikovati cene nekaterih izdelkov na daljši rok, saj je znano, da v vsakem stagnacijskem obdobju cene tudi vplivajo na obseg prodaje, medtem ko cene v konjunktornem obdobju žal preveč zanemarjamo.

— Zaradi vseh omenjenih okoliščin zaloge izdelkov torej naraščajo... Je mar izhod iz takega stanja v izvozu?

Razlika med domačo in izvozno ceno je tolikšna, da so objektivne meje, ki jih moramo upoštevati. Poleg tega je proizvodni program nekaterih Brestovih temeljnih organizacij tak, da ga ni smotno izvažati. To so na primer iverne plošče, pri katerih bi večji izvoz pomenil pomanjkanje teh plošč na domačem trgu.

Ne glede na vse to načrtujemo, da bomo letos izvozili za 37 odstotkov več kot lani. Dolgoročne napovedi o hitrejši rasti našega izvoza pa so ta trenutek preveč tvegane, saj prihodnjih sistemskih rešitev v zvezi z izvozom ne poznamo.

Tudi sicer si v Brestu prizadevamo za ugodnejšo zunanjetrgovinsko menjavo. Zato tudi vedno bolj težimo za zmanjševanje uvoza, ki ga poskušamo nadomestiti z domačimi repromateriali, kjer je to le mogoče. Lahko rečem, da smo v zadnjih letih dosegli pri tem ugodne rezultate.

Sicer pa skušamo spodbujanje izvoza znotraj Bresta rešiti dolgoročneje tako, da predlagamo temeljnim organizacijam na uvoz blaga in storitev dodatno obremenitev. S tako zbranimi sredstvi pa naj bi stimulirali večji izvoz.

— Kot enega izmed bistvenih stabilizacijskih ukrepov na Brestu ste omenili tudi prizadevanja za rast produktivnosti...

V nekaj preteklih letih smo vprašanje produktivnosti preveč zanemarjali. To se nam sedaj otepa, saj moramo ujeti in nadomestiti vse doslej zamujeno. Ob našem gospodarjenju smo se pre-

več izgovarjali na zunanje objektivne vplive, premalo pa smo pogledali vase, v lastne slabosti. Pri tem smo se izogibali odgovornosti za rast produktivnosti na različnih ravneh. Predvsem bi se morali zavedati, da sodi produktivnost v organizacijo celotnega proizvodnega procesa, zato so zanjo odgovorni predvsem organizatorji proizvodnje. Samokritično moramo priznati, da v dvigu produktivnosti ne sodimo v vrh lesne industrije in če smo doslej uspešno držali korak z ostalimi, lahko trdim, da smo ga bolj na račun naših investicij kot na račun prizadevanj za večjo produktivnost na osnovi organizacijskih in drugih ukrepov.

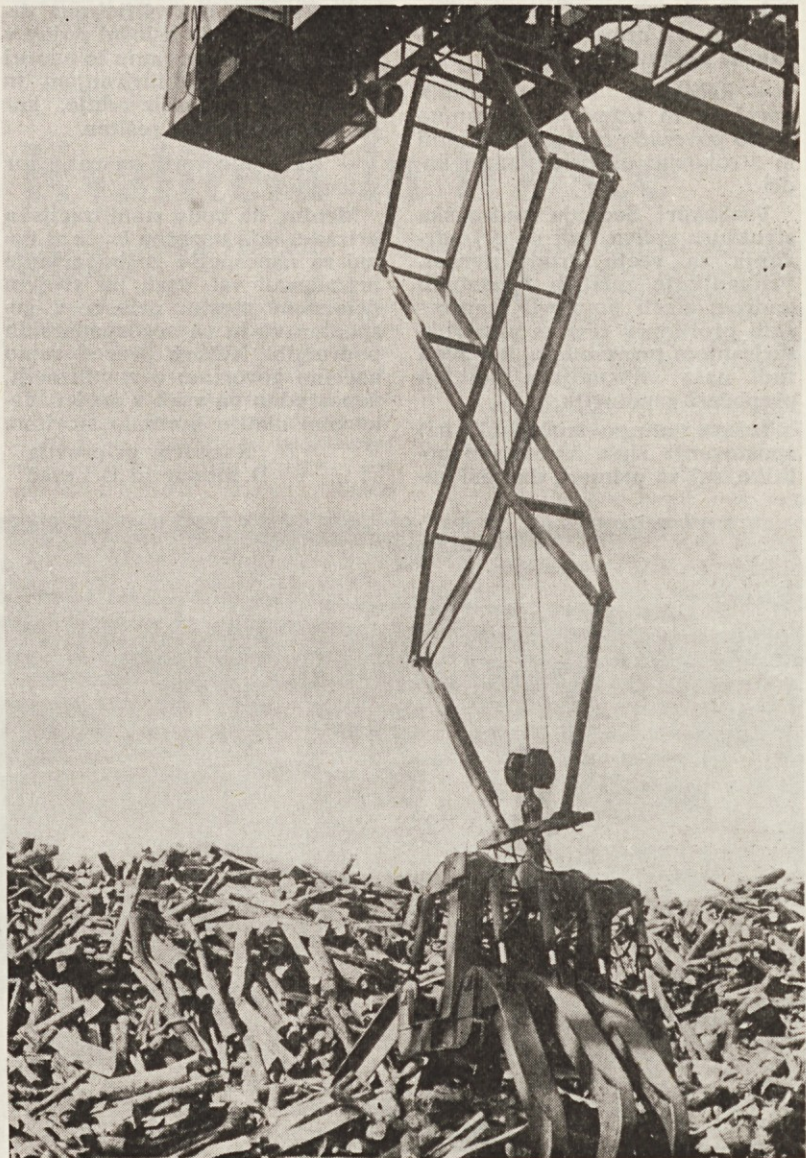
Prepogosto ugotavljamo, da je delovni čas premalo izkoriščen, da je preveč hib v organizaciji proizvodnje, delovne nediscipline in premalo delovne zavesti.

Nekatere temeljne organizacije so že sprejele niz ukrepov za dvig produktivnosti in se prvi uspehi že kažejo, čeprav ne povsod enako. Vendar je to šele začetek in bodo morala biti prizadevanja na tem področju še dolgotrajna in še bolj intenzivna.

Nedvomno pa je glavna rešitev v boljši organizaciji proizvodnje in v višji delovni zavesti slehernega delavca. Zaostriti pa bo treba tudi odgovornost organizatorjev proizvodnje.

— Ali menite, da je eden izmed vzrokov za večjo ali manjšo produktivnost tudi nagrajevanje dela?

Nedvomno moramo ugotoviti, da so uravnilovske težnje v preteklih letih pustile posledice tudi na področju produktivnosti. Sedaj, ko govorimo o novem sistemu (Konec na 2. strani)

Motiv iz naše IVERKE

Srednjeročno načrtovanje — odgovorne odločitve

Priljubljena je analiza o uresničevanju srednjeročnega načrta za obdobje 1978—1980 v lesarstvu in o možnostih razvoja v naslednjem planskem obdobju. Pripravil jo je republiški odbor sindikata gospodarstva in lesarstva.

Uresničevanje sedanjega srednjeročnega načrta v lesarstvu poteka v zelo zapletenih pogojih gospodarjenja na domačem trgu, pa tudi v negotovem stanju na svetovnem trgu. Za preteklo obdobje sta značilna visoka konjunktura in ugodno povpraševanje na domačem trgu. Uveljavljanje načrtovanja je neločljivo od dograjevanja družbeno ekonomskih in samoupravnih odnosov in krepitev vloge delavca v združenem delu.

Lesarstvo je v prvih dveh letih srednjeročnega načrta uspešno izpolnjevalo načrtovane cilje. V letu 1978 pa so se pojavile negativne težnje, ki se kažejo predvsem v:

- manjši produktivnosti dela,
- zaostajanju rasti izvoza,
- podjetniškemu obnašanju organizacij združenega dela in v zaostajanju dohodkovnih povezav,
- rasti cen izdelkov.

Lesarstvo, ki je naravno področje za uveljavljanje odnosov v skupnem prihodku in s tem skupnem planiranju ter usklajenem razvoju, teh prednosti ne izkorišča. Poleg ostalih vzrokov je k temu prispevala ugodna konjunktura. V slovenskem gospodarstvu znaša delež skupnega dohodka v celotnem dohodku v letu 1978 7 odstotkov, v lesarstvu pa le 5,2 odstotka. Ugodna razmerja v strukturi delitve čistega dohodka

se kažejo v rasti sredstev za akumulacijo, vendar podatki kljub temu povedo, da je reprodukcijska sposobnost na ravni 50 odstotkov minimalne amortizacije. Zlasti je pomembno ugotoviti, da izvoz zaostaja za možnostmi. Če primerjamo deleže izvoza v celotni realizaciji, potem se je leta gibal: 1976 — 17,50 odstotka, 1977 — 14,96 odstotka in 1978 — 12,76 odstotka.

Ta podatek je pomemben zlasti za načrtovanje v naslednjem obdobju. Če še upoštevamo, da v Sloveniji proizvajamo največ pohištva na prebivalca na svetu, je izvozna usmerjenost nujna za prihodnji razvoj. Zato se moramo ustrezno organizirati za skupen nastop na zunanjih trgih. Slovenska lesna industrija ne sme ostati na klasičnem izvozu po naročilu, temveč izpolniti ponudbo. Dejstvo je, da posamičen izvoz na tuje trge ni smotrno

in učinkovito. Uspešno izvažati je mogoče le skupno, zasnovano mora biti na združevanju dela in sredstev, na usklajevanju proizvodnih in prodajnih programov, prevzemanju skupnega tveganja in skupnih naložb za gradnjo in širjenje prodajnega omrežja. To pa je možno le, če se proizvodnja za izvoz dejansko delovno in dohodkovno povezuje.

Naslednje, kar moramo pri uresničevanju načrtov upoštevati, je delitev dela in programov. Pregled trga nam pove, da nekaterih pohištvenih izdelkov (predvsem kosovnega pohištva) na trgu ni. Delitev dela je povezana z združevanjem sredstev in tudi s krepitevijo sistemov SOZD. Da ta ugotovitev drži, nam najbolje pokaže razvoj nekaterih organizacij združenega dela (po letu 1965, ko je bila opravljena delitev dela med Stolom, Brestom, Meblom, Marlesom in Novolesom), ki so po teh dogovorih dosegle izredne uspehe.

Delitev dela ni stvar trenutka, temveč pogojuje združevanje sredstev in programe prestrukturiranja za nastope doma in v svetu.

Pri snovanju planov je pomembna tudi surovina. Razvoj organizacije združenega dela, ki ne upošteva širših omejitev (surovine) in tržnih možnosti doma in v svetu, nima pravih podlag. Od tod je potrebno širše usklajevanje načrtov v delovnih in sestavljenih organizacijah. Zlasti lahko razvoj zavira drobni les za plošče in celulozo. Na to je vplivala tudi energetska kriza z večjimi zahtevami za kurjenje drv in odpadkov. Zato je potrebno, da se pri snovanju lesne bilance, zlasti drobnega lesa, vključijo poleg gozdarjev tudi porabniki. Potrebna so združena sredstva za izgradnjo gozdnih cest, za gojenje gozdov, kar bo zagotavljalo ustrezno lesno surovino. Te odnose je treba skupno načrtovati in usklajevati, saj sicer ob pomanjkanju surovin vse preveč prihaja do preplačevanja surovin in zapletov v normalni obskrbi.

Omenil sem že, da reprodukcijska in akumulativna sposobnost lesne industrije ni najboljša. Zato je vprašanje novih naložb zelo pomembno. Dosedanja vlaganja v lesarstvu so temeljila predvsem na bančnih sredstvih pom neugodnimi pogoji. Zato so tudi finančni rezultati teh vlaganj dokaj slabi. Združevanje sredstev, ki naj bi prispevalo k zmanjševanju odvisnosti od bančnih kreditov, ni prišlo do izraza. Tako načrtovanje vlaganj pa je vodilo do podvajanja zmogljivosti, usklajevanje pa ni bilo možno. Zato je treba sleherno vlaganje v naslednjem obdobju temeljito pretehtati. Pomembno je, koliko dohodka dosežemo z vloženimi sredstvi, ali sta zagotovljeni surovina in prodaja.

Smotrna so vlaganja v modernizacijo in izboljšanje delovnih

Iz naše temeljne organizacije TAPETNIŠTVO

pogojev, v proizvodnjo za nadomestitev uvoza in zlasti proizvodnje za izvoz. Razvoj naj temelji na vseh dejavnikih, od gozda do trgovine doma in v tujini. Te cilje je mogoče doseči le z ustrezno povezanostjo posameznih delov združenega dela. Z združevanjem in načrtovanjem se odpravljata razdrobljenost in podjetniška miselnost.

Čeprav sem doslej omenil predvsem nekatere poslovne in dohodkovne usmeritve, pa ni moč zanemariti uveljavljanja in dograjevanja samoupravnih odnosov in krepitev vloge in odgovornosti delavca. Krepitev odgovornosti pri delu in kolektivnega vodstva je samoupravna in politična naloga, ki mora najti me-

sto v naslednjem srednjeročnem obdobju. Če naj bo plan celovit akt, potem mora zagotavljati poglobljanje samoupravnih odnosov.

Srednjeročni načrt je sinteza širše aktivnosti (smernice plana, analiza razvojnih možnosti, sporazum o temeljnih planov, skupni plani), zato je pomembno, da se v njihovo pripravo že od samega začetka vključijo delavci, da zagotovimo kvalitetne razprave in s tem solidne podlage za odločitve delavcev. Od tega, koliko smo uspeli vključiti delavce v snovanje planov, bo odvisna tudi njihova zavzetost in odgovornost za uresničevanje tega dokumenta.

B. Mišič

Prizadevanja za stabilizacijo

(Nadaljevanje s 1. strani) mu nagrajevanja, bi se morali predvsem prizadevati, da bi te težnje razbili in uveljavili nagrajevanje po delovnem učinku. Za to pa bo potrebno veliko političnega poguma in sporazumevanja med člani kolektiva.

Danes lahko žal ugotavljamo, da se krojijo osebni dohodki bolj po potrebi oziroma na osnovi rasti življenjskih stroškov kot pa na osnovi naših možnosti za ustvarjanje dohodka. Sicer pa moram poudariti, da to ne velja samo za Brest, ampak je to več ali manj splošen pojav.

Prevečrat plačujemo tudi »nedelo«, pri čemer se premalo zavedamo, da pravice delavca izvirajo iz njegovega dela.

— Reševanje vseh nanizanih vprašanj in težav je nedvomno tesno povezano tudi z ustreznimi in strokovno usposobljenimi kadri...

Vsekakor! Sedanja kadrovska struktura vpliva tudi na prizadevanja za večjo produktivnost. Primanjkuje mlajših sposobnih kadrov, zlasti pa novih kadrovskih profilov v zvezi s prestrukturiranjem proizvodnje, kar nam tudi naša štipendijska politika prepočasno zagotavlja.

Težave nam povzročata tudi (ne) spoštovanje širše kadrovske politike, saj so primeri, da naši ka-

dri odhajajo tja, kjer so osebni dohodki znatno višji kot v proizvodnji (mestna središča, trgovina in podobno).

Zal tudi ugotavljamo, da mlajši in sposobni kadri neradi sprejemajo odgovornejša dela in naloge in da so za to med svojim študijem premalo usposobljeni. Predvsem preslabo poznajo sistem samoupravljanja in organizacijo proizvodnje.

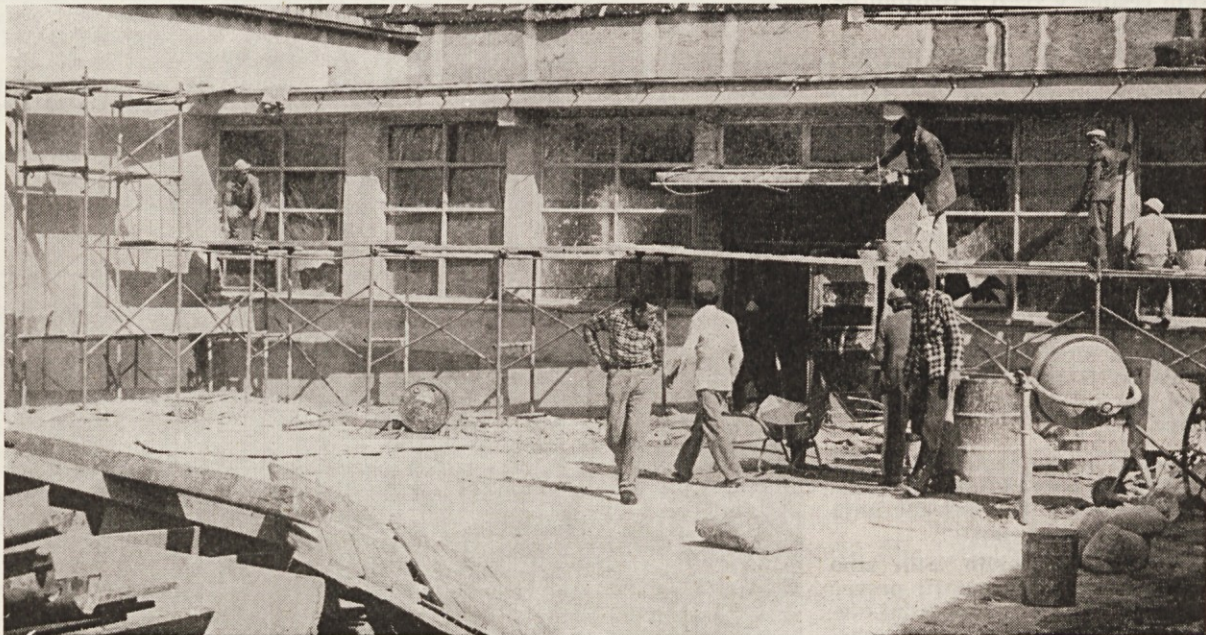
Tudi pri novi organizaciji (reorganizaciji) ostaja osnovni problem, kako zagotoviti ustrezne kadre za vsa zahtevana dela in naloge.

Računati moramo tudi na manjši priliv nekvalificirane delovne sile, kar je splošni pojav v Sloveniji. Zato moramo še naprej težiti za prestrukturiranjem in modernizacijo proizvodnje, kar je, kot kaže, edina rešitev.

— Kako naj torej ta razgovor sklenemo?

Menim, da bodo stabilizacijska prizadevanja uspešna le, če si bomo za uspešnejše gospodarjenje prizadevali vsi, vsak na svojem delovnem mestu, delavci v gospodarstvu in na negospodarskih področjih. Najbrž preveč samo načelno govorimo o stabilizaciji, neposredno pa vsak v svojem delovnem okolju premalo storimo.

Razgovor pripravila
D. Mlinar in B. Levec

Zidarska dela za tovarno ognjevarnih plošč so v polnem teku

S kontejnerji bo šlo zdaj zares

Minilo je že mnogo let, ko smo na Brestu, pravzaprav v TOZD Pohištvo, zaorali ledino in prvi v lesni industriji naložili glasbene omarice v kontejner in ga prek Hamburga poslali v Ameriko. Danes si preprosto ne moremo več zamišljati odpreme naših izdelkov v čezmorske dežele brez kontejnerjev. Do uveljavitve tega sistema prevoza blaga je bilo potrebno mnogo več embalaže (zaboji, oboji itd.), pa tudi poškodb je bilo pri klasičnem prevozu zelo veliko.

Počasi, vendar z vztrajnimi koraki, je začel v mednarodni menjavi prodirati integralni transport (po načelu »vrata prodajalca — vrata kupca«) v našo vsakdanjost. Da pa bi bil tak prevoz lahko uspešen, je bilo potrebnih ogromno naporov, zlasti pa zgraditi ustrezne terminale na špedicijah, železnici in tudi v lukah. Nabaviti je bilo potrebno ustrezna dvigala, vlačilnice, vagoni, kar vse je zahtevalo ogromno sredstev.

V ta prizadevanja se je vključila tudi luka Koper, kjer je bil ob dnevu mornarice 10. septem-

bru odprt sodoben in največji kontejnerski terminal v jugoslovanskih pristaniščih. Terminal v prvi fazi obsega površino 12 hektarov, na kateri je možno hkrati vskladiščiti 2400 kontejnerjev, ima 150 metrov nove obale, na kateri sta tudi dve rampi za pretovor po sistemu ro-ro. Pripravili so tudi 200 priključkov za hladilne kontejnerje in 10.000 m² pokritih površin za podjetja, ki se bodo odločala, da bodo polnila kontejnerje v luki. Za manipuliranje bodo skrbeli štirje »pajki«, pet vlečnih vozil in nekaj druge mehanizacije. Za natovarjanje in raztovarjanje kontejnerjev na ladjo in z nje pa bo skrbelo sodobno mostno dvigalo, prvi tovrstni izdelek naših konstruktorjev, proizvedeno pa je bilo v mariborski Metalni.

Čeprav je bilo v investicijo vloženih 490 milijonov dinarjev, sodijo, da bo to izreden napredek za prevoz tako imenovanih generalnih tovorov, saj pravzaprav pohištva in podobnih izdelkov ni moč več izvažati, če ni v kontejnerjih.

J. Mele

Nekaj drobnih iz SOZD

Predsednik poslovnega odbora sestavljene organizacije ing. Franc Razdevšek je bil imenovan za člana republiškega izvršnega sveta. S tem je nastalo vprašanje, kdo bo nov poslovodni organ SOZD.

Nosilec evidentiranja in kandidiranja za poslovodni organ je sindikat. Delavski svet SOZD bo v začetku oktobra objavil razpis in imenoval razpisno komisijo.

O delovanju in o odnosih SOZD bo v oktobru problemska konferenca.

Članom delavskega sveta poteče mandat. Pripravljen je pred-

log, naj bi mandat članom delavskega sveta podaljšali zaradi sedanjih pomembnih nalog (novi samoupravni sporazum o združitvi).

Koordinacijski odbor sindikata SOZD je 10. septembra razpravljal o gospodarskih rezultatih delovnih organizacij v sestavi SOZD v prvem polletju. Ugotovili so, da so osebni dohodki v naši panogi nizki in so celo nižji kot lani.

Prav bi bilo, da bi o teh in drugih vprašanih spregovorile družbenopolitične organizacije v posameznih delovnih okoljih.

J. Klančar

O potrošniškem kreditiranju

Z veliko serijsko proizvodnjo trajnih potrošnih dobrin se je pojavilo tudi vprašanje prodaje tako velikih količin. Vsekakor sprotna kupna moč ni zadostovala za nakupovanje povečane proizvodnje, zato se je v industrijsko razvitih državah sorazmerno zgodaj pojavilo potrošniško kreditiranje. Le-to je na eni strani omogočalo razvoj proizvodnje, na drugi strani pa je dalo državi možnost, da prek višine pologa in namenjenih sredstev za potrošniško kreditiranje uravnava ponudbo in povpraševanje na trgu.

Pri nas je šlo potrošniško kreditiranje skozi več obdobj, ki jih tu ne bi omenjali. Trenutno stanje je takšno, da pri proizvodih lesne industrije (in tudi pri večini ostalih proizvodov) teče potrošniško kreditiranje prek bančnih »okenc«, trgovinskih organizacij in proizvajalnih organizacij. Z oblikovanjem temeljnih bank je bilo to kreditiranje tudi v celoti prepuščeno njim.

Z zaostrovanjem likvidnostnega stanja bank, povečevanjem proizvodnje in z inflacijskimi pritiski, je postal pereč tudi obseg sredstev v bankah za te namene. Temeljne banke so pač namenile različno sredstev in s tem se je nekaj proizvajalcev znašlo v zelo težkem položaju. Nastalo je nesorazmerje med temeljnimi bankami, ki imajo v strukturi gospodarstva pretežno industrijsko dejavnost in bankami, v katerih je struktura bolj potrošno usmerjena. Da bi to izenačili, je tudi stekla pobuda za prehod potrošniškega kreditiranja, izključno na bančne »šalterje«. To je bilo utemeljeno zlasti s tem, da bo tako potrošnik izbral blago glede na funkcionalnost in kvaliteto, ne pa glede na možnost proizvajalca, da to blago kreditira.

Pri tem moramo povedati, da dileme tudi po tem prehodu ostajajo. Prihodnji gospodarski razvoj je namreč tesno povezan z možnostjo sedanje prodaje in v

okviru sredstev se je treba odločiti med investicijami in potrošniškim kreditiranjem. To pa je funkcija gospodarstva, združenega v temeljni banki.

Druga dilema je v organizacijskih, prostorskih, kadrovskih in finančnih možnostih temeljnih bank, da bi to prevzele od delovnih organizacij. Ne nazadnje mora biti sistem enoten za vso državo, saj v okviru samo ene republike ne bi imel učinka. Ker vemo, da se s potrošniškimi krediti uravnava tudi povpraševanje, pa mora biti edina možnost za potrošnika, najeti kredit na bančnem »šalterju«. Sicer bi lahko proizvajalna in trgovska organizacija ob pomanjkanju sredstev v bankah namenila lastna sredstva za potrošniško kreditiranje. Vemo pa, da ima sedaj gospodarstvo le malo lastnih sredstev in bi tako trgovska ali delovna organizacija prek bančnih sredstev oblikovala svoja sredstva. To pa je zopet v nasprotju s tem, da na potrošnika pri izbiri blaga ne sme vplivati možnost kreditiranja.

Kljub tem pomislekom je skupščina splošnega združenja »Les« sprejela sklep, da se začne pobuda za prehod na bančne »šalterje«. Ob tem pa nas je presenetilo navodilo oziroma priporočilo zveznega sekretarja za finance, da se vse potrošniško kreditiranje prenese na bančne

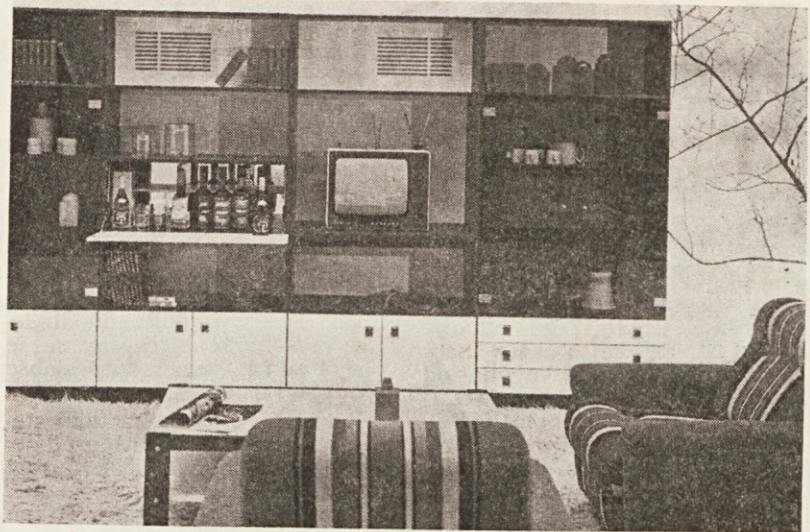
»šalterje«. Zato je bil v okviru zbornice sklican sestanek predstavnikov lesne industrije iz vseh republik. Stališče Slovenije smo pojasnili že prej, moramo pa ugotoviti, da so stališča vseh ostalih republik popolnoma odklonilna. Pri tem navajajo naslednje utemeljitve:

a) Prehoda na bančne »šalterje« banke niso sposobne izpeljati zaradi kadrovskih, organizacijskih, prostorskih in finančnih težav;

b) nasprotujemo paroli: »približati servis kupcu«, saj bi imel sedaj z izpolnjevanjem obrazcev dvojno pot;

c) v večjih trgovskih hišah je sicer mogoče organizirati bančne »šalterje« v trgovini sami, kar pa povzroča večjo odvisnost od velikih trgovskih hiš in prizadene manjše prodajalne, predvsem industrijske;

d) takojšen prehod bi nedvomno bistveno vplival na zmanjšanje proizvodnje;

Še ena od izpeljank naše KATARINE BL

e) ustvarja se potencialna možnost za nenamensko izrabo kreditov.

Ob tako popolnoma odklonilnem stališču do spremembe potrošniškega kreditiranja je seveda težko pričakovati, da bi se

stališče skupščine splošnega združenja »Les« uveljavilo in bo verjetno še nekaj časa potekalo po starih kolesnicah.

Ostajajo pa dileme, kaj je bolje in pravičnejše...

P. Oblak

Letošnji sejem v Leipzigu

Letošnji jesenski sejem v Leipzigu je bil med neposrednimi pripravami na praznovanje 30. obletnice Vzhodne Nemčije. Nič kaj prijetno podoba mesta, s stariimi, iz II. svetovne vojne vidnimi hišami, počasi izpodrivajo moderni nebotičniki. Ulice so praznično okrašene s cvetjem, zastavami in parolami. Popolnoma drugačen je letošnji Leipzig od dosedanjih.

Tako pripravljen sprejema 6000 tujih razstavljalcev iz 50 držav, ki želijo predstaviti strokovnjakom in obiskovalcem svoje najnovejše dosežke. Obenem s tujimi razstavljalci sodeluje tudi 2800 domačih podjetij. Znano je, da ima Vzhodna Nemčija močno razvito predvsem kemično industrijo in prav na tem področju je na sejmu najbolj živahna mednarodna menjava. Med enajstimi državami v razvoju letos prvič sodeluje tudi PERU.

Zelo bogata je ponudba prevoznih sredstev. Znanе firme avtomobilske industrije nudijo najnovejše modele osebnih avtomobilov, med njimi celo naša ZASTAVA nastopa s 101 v različnih izvedbah... Sejmišče je kljub vročini, ki iz dneva v dan neusmiljeno žge, nabito polno. Dolge kolone ljudi čakajo pred vhodnimi vrati vsako jutro. V primerjavi z ostalimi takšnimi sejmi malce nenavadna podoba. Videti je, da prihajajo ljudje na ogled sejma tudi z oddaljenih mest. Da, celo turisti iz Češke, Poljske, Madžarske in Bolgarije, ki organizirano prihajajo na izlete v Vzhodno Nemčijo, radovedno ogledujejo razstavljen blago.

Izredno zanimanje kažejo obiskovalci za blago široke potrošnje, kamor sodi tudi pohištvo. Nenehna so vprašanja, kje in kdaj bo mogoče kupiti predstavljeno blago.

Iz kratkega razgovora na mojem potovanju v Leipzig s skupino razpoloženih vzhodnonemških turistov, ki se vračajo z dopusta iz Bolgarije, sem spoznala, da je prav pohištvo pri njih še vedno na »čakalni listi«. Povedali so mi, da je dobavni rok za pohištvo dve leti in še srečo imaš, če kaj lepega najdeš. Zato mi je bil nenavadno velik obisk pred našim razstavnim prostorom še toliko bolj razumljiv. Opazila sem, da so bili letos kupci tudi iz drugih držav zahodne Evrope, zlasti iz Anglije, in iz Perzijskega zaliva. Povpraševanje gre v smeri masivnega pohištva; tudi vzhodnonemški kupci se zanj zanimajo. Težave pa so seveda s cenami, saj njihova politika cen ne dovoljuje plačila vsakoletnih rasti stroškov in materialov v taki meri kot je to že skoraj ustaljena navada pri nas ali drugje po svetu.

Kolikor kaže, so možnosti za sodelovanja z vzhodnonemškimi partnerji v izdelavi front za njihove fiksne in sestavljive programe. Prav na tem področju so možnosti za večletno sodelovanje. Njihovo pohištvo je v glavnem izdelano iz papirne folije, zelo preprostih, gladkih linij. Z obogatitvijo front pa bi razširili svoj prodajni program. Vsa naša prizadevanja za pridobitev posla so potekala v tej smeri. Na osnovi vnaprej poslanih naših vzorcev smo se dogovorili za vzorčno pošiljko, ki jo bomo poslali še letos. To pa bo tudi osnova za nadaljevanje posla v letu 1980.

Naj na kratko predstavim naše razstavljalce pohištva na sejmu v Leipzigu: S postavitvijo sestava dnevne sobe KATARINA WH smo dostojno predstavili naše podjetje. NOVOLES je sodeloval s stilno spalnico, MEBLO z znanim programom rustike. ŠIPAD Sarajevo je s precejšnjo mero posluha za plasiranje njihovih izdelkov na to tržišče izbral sorazmerno široko paleto izdelkov moderne in stilne izvedbe, JUGO-

DRVO pa si je omislil moderno spalnico z različnimi aparaturnami, katerih disco glasba je privabljalna še večjo množico mladih občudovalcev. EXPORTDRVO je nastopil z jedilnim kotom iz masivnega hrasta, ki ga sicer že prodaja zahodnim Nemcem.

Ponovno lahko ugotovimo, da ne gre zanemarjati sodelovanja na tujih sejmi in razstavah. Lanskega sejma v Leipzigu se BREST ni udeležil. Zakaj? Da ni zadosti posluha za izvoz, nam očitajo nekateri. Morda imajo celo prav. Ob težavnem prodajanju izdelkov na tuja tržišča in obenem veliki konkurenci je navsezadnje le umestno, skrbno negovati težko pridobljeno mesto BRESTA v izvozu. Včasih so nas poznali na zahodu in vzhodu, celo na tretji svet smo segli, bojim pa se, da so naša prizadevanja premo usmerjena v ohranitev tega mesta, če že ne v razširitev. Prej ali slej ugotovimo, da brez izvoza le ne gre. Posvetimo zato vsa naša prizadevanja iskanju novih možnosti za prodajo naših izdelkov na tuja tržišča.

P. Zumer

Kvaliteta in tržišče

Kako se ustvarja kvaliteta na tržišču

Vzporedno z razvojem naše samoupravne socialistične družbe se večja tudi vpliv vsakega posameznika na vsa področja družbenega delovanja. Posledica tega so tudi bistvene spremembe v potrošniški miselnosti sodobnega človeka. Če k temu dodamo vse večjo odprtost našega tržišča ostalemu svetu in obratno — vpliv uvoženih izdelkov pri nas, se neizbežno srečamo z enim izmed odločilnih dejavnikov konkurenčnosti na tržišču, s kvaliteto.

Ta dejavnik pa je neposredno povezan z družbenim standardom: čim višji je standard, tem večja je zahteva po kvaliteti. Z drugimi besedami, apetiti v potrošniškem smislu rastejo. Za varovanje potrošnikov skrbijo tudi ustrezni zavodi, organizacije in društva, ki organizirano nastopajo za večjo kvaliteto in ki med drugim določajo minimalne zahteve o kvaliteti.

V čem se izraža kvaliteta?

Kakovost je skup vseh lastnosti nekega izdelka ali usluge, s katerim se zadovolji določene izražene zahteve (Glossary).

Lastnosti, o katerih je govora v definiciji znanega strokovnjaka na tem področju, so naslednje:

— funkcionalnost: izdelek se mora čimbolj približati optimal-

nim zahtevam njegove uporabe; — dolgotrajnost: izbrati moramo tako konstrukcijo, tehnologijo, materiale in podobno, ki bodo dovoljevali dovolj dolgo dobo trajanja ob normalni uporabljenosti;

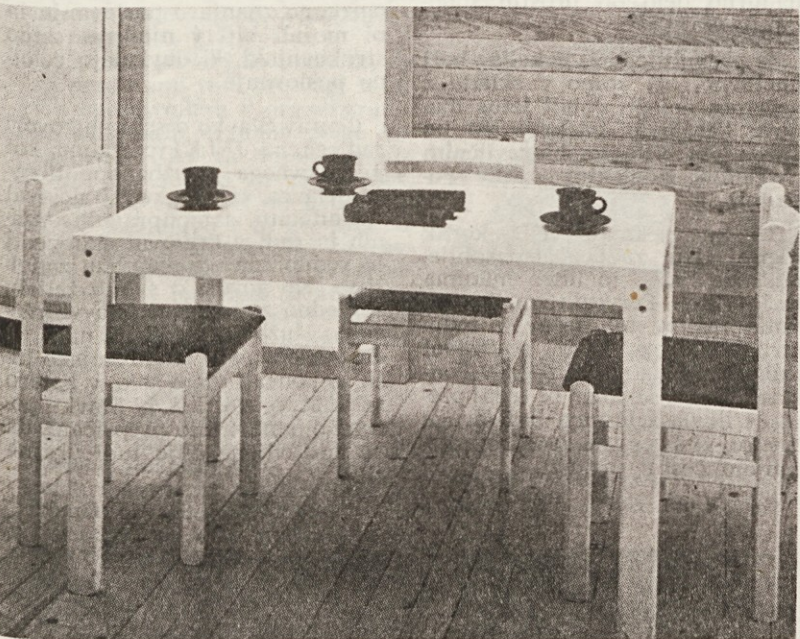
— servisiranje in vzdrževanje: čim boljše bo organizirana služba za servisiranje in vzdrževanje, ki ima dovolj velike kadrovske in materialne kapacitete, tem bolj bo uspeh na tržišču zagotovljen;

— privlačnost videza: dobro moramo analizirati okus na tržišču, ki je neločljivo povezan z modo na tržišču, ki tudi vpliva na organizacijske in tehnološke prijeme v proizvodnji, torej tudi na kvaliteto izdelka;

— cena, ki je gotovo eden izmed bistvenih elementov, s katero je povezana kvaliteta proizvoda. Bolj kvaliteten je izdelek, večja je običajno njegova cena. Vseeno pa so razlike v ceni izdelkov iste kvalitete ravni in obratno; skratka, poiskati je treba najboljše razmere med kvaliteto in stroški za doseganje tega cilja.

Ob teh, mnogim znanih ugotovitvah se nam postavlja vprašanje, kakšno vlogo in pomen dajemo kvaliteti na Brestu, kakšno raven dosegamo na trgu in kje je stopnja prizadevnosti kontrolnih služb. Odgovor prepričam vam, bralcem tega sestavka.

M. Strohsack

Oprema za jedilnico: miza 12 JM in stoli 12-ST

V znamenju neuvrščenih

VELESEJEMSKI
VTISI

Letošnji Zagrebški velesejem, trajal je od 14. do 23. septembra, je potekal v znaku dveh velikih in pomembnih jubilejev. Od njegove ustanovitve, ko je še nosil ime »Zagrebška srečanja« leta 1909 je preteklo že celih sedemdeset let uspešnega delovanja in uveljavljanja. Letošnja 70-letnica »Zagrebškega velesejma« pa je bila obeležena tudi z 20-letnico razstavljanja držav v razvoju, ki so se prav na največji jugoslovanski sejmski prireditvi pričele vključevati v mednarodne gospodarske tokove.

Sicer pa je na letošnjem jesenskem mednarodnem velesejmu sodelovalo nad 6500 razstavljalcev iz 58 držav in iz Jugoslavije. Med njimi je bilo nad 30 držav v razvoju. Domači razstavljalci so izvozno ponudbo gospodarstva predstavili na okrog 190 tisoč

kvadratnih metrov razstavnih površin.

V razstavnih paviljonih domače pohištvene industrije so svojo ponudbo prikazale delovne organizacije iz vse domovine. V večji meri so razstavljalci prikazali svoje znane proizvode iz že ustaljenih proizvodnih programov. Tako je BREST na svojem razstavnem prostoru prikazal dnevno sobo, spalnico in otroško sobo KATARINA WH, dnevno sobo KATARINA BL, regal KATARINA I, pa jedilniški program JASNA, kuhinje iz družine BREST, sedežne garniture MOJCA, MIHAELA, IVA, LABOD, vse vrste miz in stolov ter izdelke iz poliuretana. Za vse naše izdelke, še posebej za kuhinje in program KATARINA WH, so številni obiskovalci pokazali veliko zanimanja.

Se enkrat, kot že tolikokrat prej, je sejem pokazal, da je Brestovo pohištvo v domačem prostoru pojem funkcionalnosti in visoke kvalitete.

V. Frim

Kaj pričakujemo od prodaje...

V NAŠIH PROIZVODNIH TOZD O MOŽNOSTIH ZA LETOŠNJO VEČJO PRODAJO

JELKA — VISOKE ZALOGE

Prošnja uredniškega odbora, naj bi napisal, kaj o naši temeljni organizaciji pričakujemo od prodajne službe oziroma TOZD PRODAJA do konca leta, me je spravila v zadrego. Pisati o prodaji v tem času, ko si družba prizadeva umiriti gospodarske tokove, ni lahka naloga.

Sprejeti sklepi zveznega izvršnega sveta so sicer v veljavi, vendar pa njihovih posledic še ne čutimo dovolj iz dveh razlogov.

so namreč drugačna. Tolikšnih zalog gotovih izdelkov, kakršne spremljajo našo temeljno organizacijo zadnji dve leti, še nismo imeli. Tudi v stabilizacijskih letih 1975—1976 ne, čeprav se je blago takrat neprimerno slabše prodajalo kot sedaj.

Razumljivo je, da za tako stanje ne moremo kriviti prodaje. Ob tem je splet okoliščin, ki prav gotovo vsaka zase zahteva temeljite analize in ukrepov. Tu pa smo v slepi ulici. Nihče se ne čuti za to odgovornega in pristojnega. Če v temeljnih organizacijah kaj napravimo, pa ni po-

Dosti bolj se postavlja vprašanje, kako izdelati čim več plošč. To je še posebno veljalo za neoplenitene plošče.

Nekoliko več začetnih težav smo imeli s prodajo oplemenitenih plošč. Trenutno je stanje že takšno, ko tudi proizvodnja tovrstnih plošč povečujemo. To pomeni, da poraba naših izdelkov narašča.

Zato je z vidika sedanje proizvodnje težko pesimistično napovedovati prodajo do konca leta. V juliju in avgustu so imeli v vseh slovenskih tovarnah iverke redne letne remonte. Trajali so v povprečju 14 delovnih dni. To je vsekakor precejšen izpad proizvodnje, ki bo po svoje tudi vplival na znatno večje povpraševanje v jesenskih mesecih.

Vsekakor pa stabilizacijski ukrepi, ki jih sprejema naša družba (na primer potrošniški krediti) posredno lahko vplivajo tudi na slabšo prodajo iverkih plošč.

D. Mazij

NAŠI LJUDJE

Tokrat vam predstavljamo **SLAVKA NAREDA**, vodjo vzdrževanja na JELKI. Slavko se je rodil leta 1948 v Mahnetih. Po kon-

čani osnovni šoli se je odšel učiti za elektromehanika v Kamnik. Najprej se je zaposlil v Kovinadu na Uncu in leta 1968 na JELKI kot vzdrževalec-elektrikar. Končal je delovodsko šolo in leta 1975 prevzel dela in naloge vodje vzdrževanja. O svojem dosedanjem delu in o željah v prihodnjem nam je povedal:

»Ko sem se zaposlil na JELKI, je bil v njej še pretežno obrtniški način proizvodnje. Strojna oprema je bila skoraj v celoti zastarana. Zato že od samega začetka dela ni manjkalo. Nabavljali smo nove stroje, ki so bili vedno bolj zahtevni in zato je nujno, da se vzdrževalci stalno izpopolnjujejo. Velike težave v vzdrževalni službi imamo z dobavo rezervnih delov in drugega materiala. Dobavni roki so zelo dolgi in pogosto materialov na našem tržišču preprosto zmanjka in jih je treba čakati. Predlagal bi, da bi v okviru celotnega BRESTA imeli eno skladišče rezervnih delov in ostalega materiala za vzdrževanje. Ker imamo veliko enakih strojev, bi bile zaloge rezervnih delov lahko manjše in bi tako imeli manj vezanih sredstev kot jih imamo sedaj.

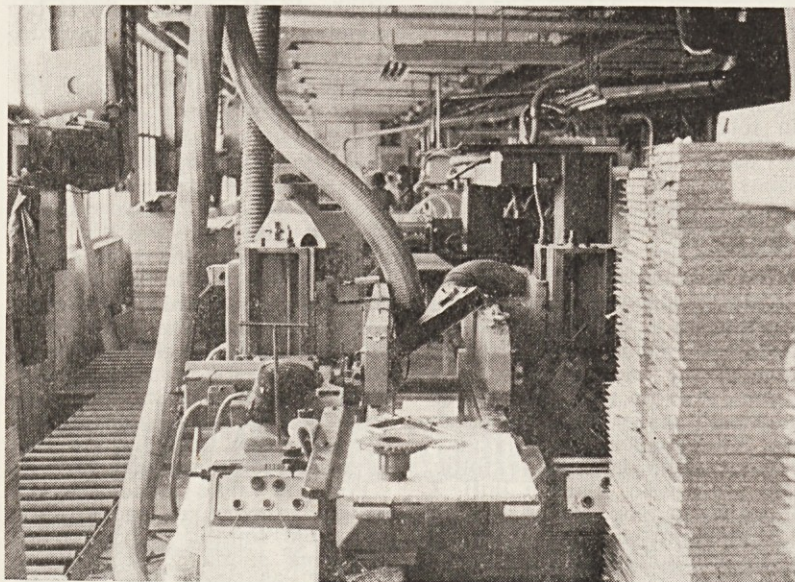
Že več let so težave s kotlovnico. Zastarela in dotrajana kotlovnica nam že ovira normalno proizvodnjo in tudi delovni pogoji pozimi so izredno slabi. Želim, da bi do uresničitve zastavljenega programa za izgradnjo kotlovnice prišlo čimprej. Delo v vzdrževalni službi je sicer zelo zanimivo, čeprav ne tudi dovolj priznано.

Kot predsednik odbora za samoupravno delavsko kontrolo lahko rečem, da večjih problemov v moji mandatni dobi ni bilo. Največkrat smo reševali drobne nesporazume. Poudariti pa bi želel, da delo v samoupravni delavski kontroli zahteva ogromno znanja o poslovanju in bi morali biti v njej res samo strokovnjaki, ki obvladajo celotno poslovanje.

Čeprav Slavko o sebi ne govori rad, ga na JELKI poznamo kot prizadevnega družbenopolitičnega delavca, saj je aktivno deloval v sindikatu, samoupravnih organih in tudi v krajevni skupnosti je vedno imel pomembne zadolžitve. Ko govori o svojih željah, se vedno znova vrača na vzdrževalno službo. Zaupal pa nam je, da želi postaviti stanovanjsko hišo in končati višjo šolo, v katero se je že vpisal. Vsi, ki Slavka poznamo, smo trdno prepričani, da bo zastavljene cilje tudi uresničil.

D. Mazij

J. Opeka

Proizvodna hala JELKE

Prvič, zaradi moči gospodarskih tokov in drugič, zaradi sezonskega vpliva. Znano je namreč, da se voda v strugi, ki je prestopila bregove, umirja postopoma; tako je tudi v gospodarskih tokovi, če so pregreli. Prav tako je znano, da se pohištvo najbolje prodaja prav v jesenskih mesecih; zato so omenjeni ukrepi manj boleči.

Vendar naj bo dovolj o tem. Če bi hotel odgovoriti na vprašanje, kaj pričakuje naša temeljna organizacija od prodaje do konca leta, potem bi pač moral poseči nazaj, na sprejemanje letošnje poslovne politike. Že takrat smo ugotovili, da bodo prehodne zaloge gotovih izdelkov iz leta 1978 v letu 1979 previsoke za okrog 7 do 8 milijonov dinarjev. Sklepi in priporočila vseh organov upravljanja in zbora delavcev so bili, da bi morali storiti vse potrebno, da se zaloge gotovih izdelkov do konca leta zmanjšajo.

Ali bodo ti sklepi in priporočila uresničeni? Trenutno stanje kaže drugače. Ne samo, da zaloge ne bodo manjše, ampak kaže, da bodo občutno povečane in da bodo presegle najslabša pričakovanja. Tak je sicer trenutni položaj; mogoče bo prišlo do kakšnih sprememb. Seveda bi želeli, da do ugodnih.

Tako stanje na področju prodaje bo vplivalo tudi na načrtovani dohodek. Ta namreč temelji na zahtevi, da bo celotna proizvodnja prodana. Ker pa največkrat ni, smo predlagali, da je treba metodologijo plana spremeniti tako, da se plan prodaje oblikuje posebej kot samostojna kategorija in nam je plan proizvodnje merilo za vse. Zato smo kasneje pri obračunu pričala velikim odstopanjem pri ugotavljanju dohodka, čeprav v obratovnem knjigovodstvu; ko zasledujemo in analiziramo stroške, teh odstopanj ni.

Zaradi vsega tistega, kar naša temeljna organizacija spremlja na področju prodaje, delavci večkrat sprašujejo, kaj je z zagotovili, da bomo vprašanje prodaje blaga laže in učinkoviteje reševali s skupnimi močmi. Dejstva

polnoma v skladu s pogledi posameznikov, je to že vnaprej določeno za neuspelo potezo. Na tak način so pobude zavrite in ustvarja se že globoko zakoreninjeno mnenje, da so tudi nezajeljene. Takšno je vsaj stanje v naši temeljni organizaciji.

Normalna tržna zakonitost je, da je treba ob poostrenih tržnih pogojih na določenem območju razširiti območje ali pa proizvede. Mi pa bi želeli z enim samim programom zadržati oboje. To pa kot kaže ne gre.

Na koncu naj še povem, kaj pričakujemo oziroma, bolje povedano, kaj bi želeli od prodaje. Želeli bi, da bi prodala vso letošnjo proizvodnjo in znižala prehodne zaloge za 7—8 milijonov dinarjev.

A. Kebe

MASIVA — JESENI BOLJE

Pri ocenjevanju prodaje v drugem letošnjem polletju sem dokaj optimistično razpoložen, kljub temu, da so bili sprejeti novi zvezni ukrepi za prodajo oizroma za nakup pohištva. Zaloge gotovih izdelkov so sicer porastle, kar za našo temeljno organizacijo sicer finančno ne predstavlja velikega vezanja obratnih sredstev, večje težave pa predstavlja prostor za skladiščenje, ker so pač naši izdelki vsi že montirani.

Ocenjujem, da bo glede na velike izvozne obveze v drugem polletju, saj izračun kaže, da bo s to proizvodnjo zasedenih 54 odstotkov vseh kapacitet in če temu prištejem še okrog 20 odstotkov potrebnih kapacitet za notranjo kooperacijo, proti koncu leta celo zmanjkovalo izdelkov za domače tržišče kljub sedanjim relativno visokim zalogam.

J. Mele

IVERKA — OPTIMISTIČNA PRIČAKOVANJA

Na Iverki že lep čas nismo razmišljali o prodaji naših izdelkov.

Prizadevanja za učinkovitejšo dobavo

BOLJŠI ČASI ZA PREVOZ SUROVIN NA IVERKO

Tovarna ivernih plošč dobiva del potrebnih lesnih surovin po železnici. Tako je bilo v letu 1977 dobavljenih 811 vagonov surovin, v prvi polovici letošnjega leta pa že 532 vagonov lesa po železnici. Prihodnje leto naj bi železnica dostavila okrog 1600 vagonov lesa. Pri tem gre za meterski in dolžinski les (goli).

Vse vagonске pošiljke je treba na Rakeku preložiti na ustrezne kamione, ki dostavljajo les na skladišče v Podskrajniku. Prav pri tem delu pa se pojavlja vrsta težav. Naša temeljna organizacija ima za tovrstna opravila dva tovornjaka, opremljena s hidravličnimi dvigali. Zaradi iztrošenosti oba zahtevata veliko vzdrževalnih del. Zato izkoriščamo tudi usluge Gozdnega gospodarstva iz Postojne, ki nam s svojim prevoznim parkom priskoči na pomoč.

Največ težav nastaja zato, ker ni mogoče že vnaprej predvideti, koliko lesa in v kakšni obliki bo prispelo na Rakek. Od tega sta namreč odvisna število kamionov in njihova opremljenost.

Težave nastajajo tudi zato, ker vagoni niso pravočasno dostav-

ljeni na ustrezne razkladalne tirre. Občasno prihaja do tega, da morajo prevozniki pred časom prenehati z delom, čeprav je les sicer na Rakeku. Da kar najhitreje razrešujemo nastale težave, je potrebno stalno usklajevati delo na železnici in pri končnih uporabnikih lesa. Za prevoz lesa je bilo potrebno uvesti tudi nadurno delo ob prostih sobotah.

Za prihodnje kaže nekoliko bolj obetavno, saj bomo v skladu z načrtom naložb dobili letos dva nova kamiona »FAP«. Eden bo opremljen z novim hidravličnim dvigalom, izdelanim v LIV Postojna.

To bo vsekakor velik korak naprej, kar zadeva usposobljenost za stalno in hitro manipulacijo lesa. Perspektivno pa vivimo rešitev teh težav v industrijskem tiru, ki bi povezoval Rakek z industrijsko cono v Podskrajniku. Vsekakor bi tedaj presmerili na železnico tudi druge tovore, ki sicer trenutno obremenjujejo cestni promet.

Lesna surovina je vse bolj dragocena ...

Poglavitne sedanje naloge komunistov

Na kratko bi želel nanizati nekaj poglavitnih nalog, ki so pred komunisti v sedanjem obdobju. Te so bile opredeljene že na razširjeni seji občinskega komiteja in sekretarjev osnovnih organizacij občine ter na seminarju, ki ga je organiziral centralni komite zveze komunistov Slovenije za sekretarje občinskih komitejev in medobčinskih svetov zveze komunistov.

V sami organizaciji poteče v tej jeseni dveletni mandat sekretarjem in sekretariatom osnovnih organizacij. Tako je izvolitev novih vodstev osnovnih organizacij ena od pomembnih nalog, ki mora biti opravljena do konca novembra. Pri tem pa ne gre le za organizacijsko nalogo, zgolj za izvolitev novih sekretarjev, pač pa je treba volilne sestanke temeljito pripraviti v vsebinskem pogledu. Z vso odgovornostjo je treba oceniti delo, aktivnost in vlogo osnovnih organizacij v tem dveletnem mandatnem obdobju, še posebej pa po 8. kongresu ZKS in 11. kongresu ZKJ.

Smoter te ocene dela pa je, da se vloga, aktivnost in odgovornost osnovnih organizacij še naprej krepi, da se organizacija usposobi za učinkovito in odgovorno delovanje znotraj političnega sistema socialističnega samoupravljanja — torej za ustvarjalno delovanje članov v samoupravnih organih, v delegacijah, v družbenopolitičnih organizacijah in drugod. Pri tem se je treba zavedati, da je prav od delovanja osnovnih organizacij v veliki meri odvisno reševanje vprašanj dela in življenja delovnih ljudi ter uresničevanje in povezovalje njihovih interesov.

Poleg volitev oziroma volilnih sestankov osnovnih organizacij so v tem organizacijskem sklopu še druge naloge, ki so dejansko stalne in jih tu ne bom posebej opredeljeval (izvedba programov idejnopolitičnega usposabljanja, sprejemanje v zvezo komunistov in podobno).

Ob tem pa naj še omenim, da so pred nami tudi predlogi o novih spremembah v organiziranosti občinskih organov zveze komunistov. Gre za dopolnjevanje tistih sprememb in dopolnitev, ki so bile sprožene ob kongresih zveze komunistov in po njih. O predlogih organizacijsko kadrovske dopolnitve bo v kratkem razpravljala centralni komite. Izvedba teh stališč je torej tudi del nalog in aktivnosti v prihodnjem obdobju.

Drugo pomembno področje, kjer je pred komunisti vrsta aktualnih nalog in aktivnosti, je družbeno-ekonomsko področje, torej sedanja in razvojna gospodarska politika. Politika zveze komunistov na tem področju, pa tudi prizadevanja celotne družbe, so usmerjena na doseganje ciljev, ki jih na kratko označujemo z besedama »gospodarska stabilizacija«. Z različnimi, tudi ostrimi administrativnimi ukrepi je družba posegla na to področje.

Polletni rezultati kažejo boljše sliko, toda globlja analiza ka-

že na velike težave in naloge. Ob tem bi se dejansko sleherni delavec moral zavedati, da bo resnično stabilizacijo možno doseči le s prizadevanjem in prispevkom deleža vsakega organa, organizacije in posameznika. Tako bo tudi aktivnost zveze komunistov usmerjena v širšo mobilizacijo vseh dejavnikov za uresničevanje zastavljenih nalog na gospodarskem področju. Ena od akcij, kjer se bo angažirala ZK skupaj s sindikatom, je obravnavanje devetmesečnih gospodarskih rezultatov, povezano že z obravnavo planskih izhodišč za naslednje leto. Ob tem je treba doseči večjo mobilizacijo kot ob akciji obravnave zaključnih računov za lansko leto in doseči, da je obravnavanje periodičnih obračunov med delovnimi ljudmi stalna naloga.

Nekaj drugih sklopov vprašanj, ki so ključni na gospodarskem področju, pa so: vprašanje blagovne menjave s tujino, ki je ena od najbolj kritičnih vprašanj ne le v sedanjem trenutku, ampak je v razvojnem smislu to vprašanje naše eksistence; vprašanje naložb in zaposlovanja je področje, kjer pravih premikov še ni — poleg prevelikih želja in apetitov, neusklajenih z našimi možnostmi pa se tu kot osnova

postavlja oziroma povezuje vprašanje strukture in prestrukturiranja gospodarstva; neposredno v povezavi z gospodarskimi vprašanji je razreševanje samoupravne organiziranosti in samoupravnih odnosov — v ospredje se postavljajo dohodkovni odnosi in svobodna menjava dela, vključno z vprašanji statusa skupnih služb in njihovih odnosov s temeljnimi organizacijami.

Aktivnost in reševanje vseh teh vprašanj se mora odraziti v aktivnosti pri pripravi in obravnavi smernic oziroma planov za naslednje srednjeročno obdobje 1981—1985.

Tretje pomembno področje aktivnosti zveze komunistov v sedanjem obdobju pa predstavljajo naloge pri prihodnji izgradnji političnega sistema socialistične samoupravne demokracije. O tej temi se pripravlja tudi seja CK ZKS. Tvorno vključenost v priprave in obravnavo ter izvajanje zaključkov sodi v operativne naloge in aktivnost organizacij in članov zveze komunistov.

Ob koncu pa naj omenim še vrsto pomembnih nalog in aktivnosti na področju splošnega ljudskega odpora in družbene samozavedanja. Poleg teh, v republiškem merilu enotno opredeljenih nalog, naj še omenim, da so še druge, ki izhajajo iz konkretizacije ali posebnih nalog v naši občini (na primer: aktivnost ob predvidenem referendumu za podaljšanje samoprispevka za izgradnjo šolskih objektov itd.). J. Frank

Tudi to se zgodi...

Prav v tem času dosti govorimo in pišemo o usmerjenem izobraževanju (izobraževanje iz dela ob delu...), o načrtni kadrovski in štipendijski politiki, v javni razpravi je družbeni dogovor o kadrovski politiki, prihodnje leto bomo obeležili trideset let samoupravljanja...

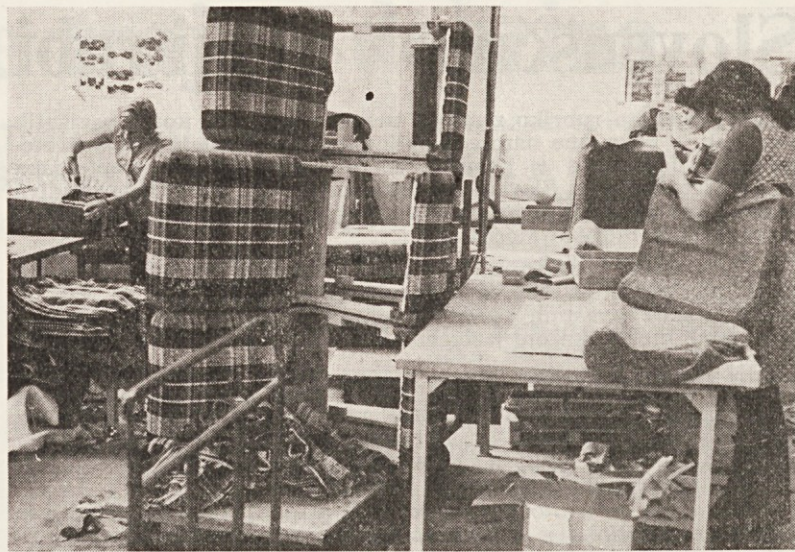
Pa vendar se še srečamo s takšnimi sklepi kot jih je sprejel svet za kadrovske zadeve v eni izmed naših temeljnih organizacij:

Temu in temu (priimek in ime) — (še pri vojaki) svet je mnenja, da naj najprej izdela letnik, šele nato pa se mu lahko dodeli štipendija s tem, da mu TOZD ne zagotavlja ustrezne zaposlitve.

Tej in tej (priimek in ime) naj se dodeli štipendija le pod pogojem, da se pogovori s svojim mojstrom, da ji ne bo delal težav, ko bo obiskovala predavanja. O tem mora dati pismeno izjavo mojster. Komentar menda ni potreben...

S sestanka delovne enote; na BRESTU je skoraj polovica vseh zaposlenih — žensk.

V TAPETNIŠTVU dela predvsem ženska delovna sila

Je to že enakopravnost?

NEKAJ MNENJ O PREDLOGU: ŠTIRIDESET LET DELOVNE DOBE TUDI ZA ŽENSKO

Predlog, naj bi bila delovna doba za moške in ženske enako dolga — štirideset let, ni nov. Kaže pa, da je zadeva sedaj že toliko zrela, da bo šel ta predlog v javno razpravo.

V prvih letih po vojni je bila polna pokojninska doba za ženske trideset let in za moške petintrideset let. Potem se je pokazalo, da se življenjska doba ljudi veča, delovnih ljudi pa primanjkuje. Sprejeti so bili novi predpisi o invalidsko-pokojninskem zavarovanju, s katerimi se je delovna doba za vse podaljšala za pet let. Tako morajo danes ženske za polno pokojninsko dobo delati petintrideset, moški pa štirideset let.

Ob predlogu, da bi bila delovna doba za ženske in moške enako dolga, pa so predlogi tudi o beneficiranju materinstva in o izboljšanju delovnih pogojev.

Ze sedaj je jasno, da karkršnekolik spremembe ne bodo veljale za nazaj; ne dobo prizadele žensk, ki so tik pred upokojitvijo ali žensk z daljšo delovno dobo.

Spremembo pokojninsko invalidskega sistema za sedaj pripravljamo le v Sloveniji in bo sprejeta le, če bo zanj glasovala večina žensk.

Brestove delavke o predlaganih spremembah menijo:

BRANKA ŠKRLJ, 19 LET

Zaposlila sem se že s šestnajstimi leti. Sedaj, pri devetnajstih, sem polna moči in volje, zato mislim, da bi štirideset let lahko delala. Vendar ne vem, kaj vse me bo v življenju še doletelo. Če bo potrebno glasovati, bom glasovala za petintrideset let.

MAGDA URBANC, 37 LET

Prav je, da v boju za enakopravnost razmišljamo tudi o tem, da bi bila pokojninska doba enako dolga za žensko kot za moškega, vendar mislim, da je štirideset let delovne dobe za oba predolga. Mislim, da bi bilo potrebno delovno dobo za oba skrajšati na petintrideset let.

Sama imam tri otroke, zato lahko upravičeno rečem, da bi bilo treba tudi materinstvu dati neko družbeno priznanje, vendar ne s skrajšanjem delovne dobe.

Družbeno priznanje materinstva naj bi se izražalo takrat, ko je to najbolj potrebno. Se pravi takrat, ko je otrok majhen in najbolj potreben materine bližine in nege.

Mislim, da je podaljšanje porodniškega dopusta veliko bolj primerna oblika družbenega priznanja materinstvu kot pa krajša delovna doba.

MATEJA MARINČEK, 23 LET

Glede na dosedanje izkušnje ne pričakujem, da bom sama imela kakšne drugačne — boljše življenjske pogoje kot jih imajo moje starejše tovarišice. Nisem za izenačitev delovne dobe z moškimi in mislim, da bi morali prej urediti različne družbene olajšave (vrtci tudi za popoldanske izmene, več možnosti za družbeno prehrano), šele nato predlagati spremembe. Ko bodo spremenjene življenjske razmere žensk — mater, pa nimam nič proti, če se spremenijo tudi invalidsko-pokojninski predpisi.

IVA OTONIČAR — 57 LET

Pri sedeminpetdesetih letih nimam niti dvajset let delovne dobe. Do štiridesetega leta sem delala doma na kmetiji, a kdo mi bo to priznal v delovno dobo?

Nisem poročena, vendar hodim po svetu z odprtimi očmi in vidim, da ženska ni in ne more biti enakopravna z moškimi. Pravijo, da živijo ženske dalj kot moški — ne vem, če je to res, res pa je — kot pravi stari ljudski pregovor — da ženska podpira v hiši tri vogale.

Prav gotovo bo sprememba — če bo sprejeta, najbolj prizadela ženske, ki delajo na takih delovnih mestih, ki so telesno ali duševno bolj naporna. In če imajo ženske doma še moške, ki ničesar ne naredijo, je razumljivo, da so pri petinpetdesetih letih močno izčrpane, živčno razorane, zrele za upokojitve.

V preteklosti sem bila dobra zdravja; tudi danes nimam kakšne bolezni, pa vendar občutim veliko utrujenost. Preprosto ne vzdržim današnjega tempa življenja. Po osmih urah dela v tovarni sem docela izčrpana, tako da doma s težavo še kaj naredim.

Sem proti podaljšanju delovne dobe za ženske. Le kako bodo mlajše ženske vzdržale, če bo predlog res sprejet?

JELKA OTONIČAR, 29 LET

Ze sedanja razlika v pokojninsko-invalidskem zakonu med Slovenijo in Hrvaško me zelo moti. Da pa bi ženske v Sloveniji delale štirideset let, si ne morem predstavljati. V tovarni opravljam zelo težko telesno delo, preganja nas norma, doma pa me poleg vsega čaka še delo na kmetiji.

Ne morem drugače kot da glasno povem, da nisem proti izenačitvi delovne dobe z moškimi, sem pa proti podaljšanju delovne dobe za ženske.

HELENA MARKUP 63 LET

Sem odločno proti, da bi se delovna doba ženskam podaljšala na štirideset let. Moji otroci so bili rojeni tik po vojni. Vrtec ni bilo, sorodnikov nisem imela, otroci pa so potrebovali varstvo. Zavedala sem se, da še bolj kot varstvo potrebujejo materino nego, skrb in ljubezen, zato sem službo za nekaj časa pustila. In tako sama vem, da je (Konec na 6. strani)

Slovenščina v javni rabi

Tokrat smo to rubriko zastavili nekoliko drugače kot v prejšnjih številkah. V roke smo namreč dobili zaključke in stališča s posvetovanja o slovenščini v javnosti, ki sta ga pripravila republiška konferenca SZDL in Slavistično društvo. Iz tega obsežnega gradiva povzemamo le delček ugotovitev in nalog, ki pa bodo morda le dala razmišljati in tudi kaj storiti...

— Družbenih sprememb in hitrega razvoja dejavnosti nista spremljala zadostna skrb za smotno jezikovno politiko, pa tudi ne zadostna skrb zavestnih družbenih sil, da bi tako politiko oblikovali vsepovsod, kjer se kažejo jezikovna vprašanja kot značilno družbena in pereča.

— Večje delovne organizacije, krajevne skupnosti, gospodarska združenja ali njihove zbornice, zlasti pa organizacije v velikih sistemih, založbe, samoupravne interesne skupnosti, sredstva javnega obveščanja in tako dalje naj ustanovijo svoje jezikovne odbore; pri tem naj upoštevajo svoje potrebe in spoznanja.

— Razprava je ugotovila, da je jezik v političnem življenju vse prepogosto neučinkovit in neustrezen, ker je vsebinsko prazen, jezikovno zamotan ali pa ne upošteva dovolj jezikovnih zakonitosti.

— Udeleženci posveta sodijo, da je poglobljena pot, po kateri je mogoče doseči višjo kakovost političnega obveščanja, v nadaljnjem razvoju samoupravljanja in v skladu z njim podružbljeni kulturni in jezikovni politiki; jezikovna politika v tem okviru smotno povezuje vse družbene ukrepe in prizadevanja za jezikovno kulturo mnogoterih družbenih dejavnikov. Prepričani so, da je nerazumljivo, nelogično, pa tudi s tujim po nepotrebnem preobloženo jezikovno izražanje ne le neprimerno, ampak tudi nedemokratično, saj podcenjuje ljudi, ki jim je namenjeno. Prizadevanja za višjo jezikovno raven političnega sporočanja in delovanja imajo torej velik pomen za neizogibno razvijanje in utrjevanje demokratičnih navad v samoupravljanju in politične kulture delovnih množic.

— Hiter razvoj gospodarskega življenja, zlasti dejavnosti, ki so v povojnem obdobju šele nastajale, je povzročil veliko jezikovnih težav tako v gospodarskih organizacijah, kot tudi v javnem življenju in njegovih jezikovni kulturi. Nič manj v širšem jugoslovanskem in mednarodnem gospodarskem prostoru.

— V gospodarskih dejavnostih je treba poznati in upoštevati jezikovno prakso najrazličnejših družbenih dejavnosti — zakonodaje, samoupravnih predpisov, upravnih dejavnosti, strokovnih in znanstvenih terminologij, ekonomske propagande, pravila obveščanja z drugimi gospodarskimi dejavnostmi v Jugoslaviji in v svetu, kulturo množičnega obveščanja (glasila delovnih organizacij), organizacijskih dejavnosti in vzgojno-izobraževalnih prizadevanj znotraj in zunaj gospodarskih organizacij.

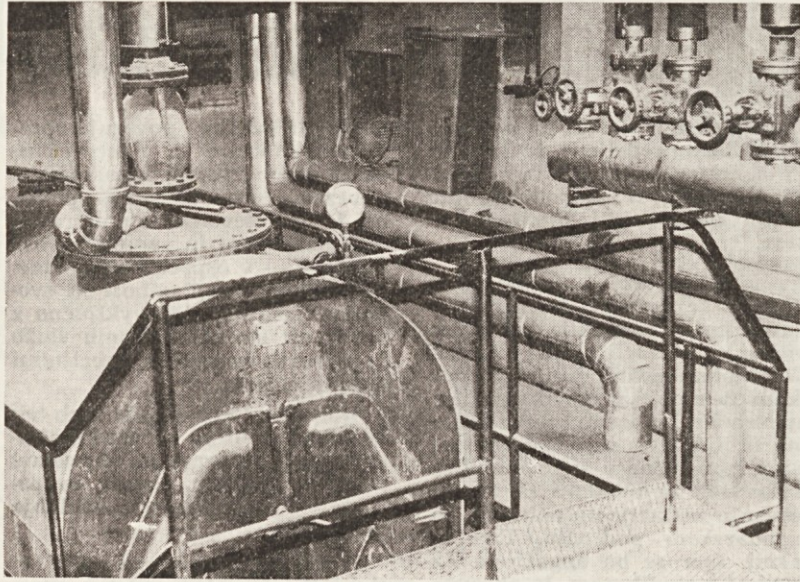
— Jezik gospodarske administracije je od vseh vrst gospodarskega sporočanja najbolj okorel; to vpliva tudi na kakovost notranjega obveščanja delovnega kolektiva (glasila, letaki, lepaki, obvestila ipd.).

— Gospodarsko delovanje v jugoslovanskem prostoru pogosto oblikuje jezikovno prakso delovnih organizacij tudi z neustvarjalnim prevzemanjem; to pogosto neizogibno učinkuje na ustavno uveljavljeno narodno in jezikovno enakopravnost narodov in narodnosti.

— V šolanju gospodarskih delavcev med predmeti tako rekoč ni slovenskega poslovnega jezika; od učencev na srednjih strokovnih in tehniških šolah se zahteva sorazmerno majhna jezikovna kultiviranost, še slabše je na višjih in visokih šolah; razen redkih izjem je tako tudi s strokovnim izobraževanjem ob delu, saj skrb za jezikovno in terminološko izobrazbo delavcev ni izpričana.

— Gospodarske organizacije morajo okrepiti organizirano skrb za jezikovna sporočila vseh vrst in namenov; jezikovni odbori v njih (za eno ali za več OZD skupaj), njihova povezanost v združenjih in zbornicah lahko veliko pripomorejo k višji kakovosti jezikovnega obveščanja znotraj in zunaj dejavnosti, kakor tudi k uspešnemu reševanju terminoloških in podobnih vprašanj, povezanih z novimi tehnološkimi rešitvami, imeni novih izdelkov, imeni OZD in dr.; v odborih bi se bolj uveljavilo strokovno delo lektorjev, prevajalcev, oblikovalcev ekonomske propagande ipd. kot doslej, ko delajo nepovezano in brez enotne družbene usmeritve.

— V celotni kadrovski (kulturni, izobraževalni, štipendijski, zaposlitveni itd.) politiki morajo gospodarske organizacije poskrbeti za ustrezno strokovno oziroma poslovno jezikovno izobrazbo svojih kadrov, naj gre za izobraževanje iz dela ali ob delu.

Stara kotlovnica na JELKI

Kasnimo...

KAJ JE Z ENERGETSKO POSTAJO NA JELKI?

Že lani smo v našem glasilu pisali, da smo tik pred pričetkom gradnje energetske postaje na JELKI. Imeli smo že vsa potrebna dokumentacija, razen gradbenega dovoljenja in zbirali smo že ponudbe za izvajanje gradbenih del. Tudi z dobaviteljem opreme (kotlov) smo že sklenili pogodbo. Tik pred pričetkom gradnje pa je prišlo do energetske krize in zastavljeni program naložbe ni bil več uresničljiv.

Predvidevali smo namreč, da bomo za kurjenje uporabljali samo kotle na tekoča goriva. Tako smo se odločili zato, ker je bila ta oprema cenejša kot kotli na kombinirana goriva, prav tako pa bi odpadlo tudi kurjenje.

Omejitve pri porabi naftnih derivatov pa so povzročile, da se je treba preusmeriti v izgradnjo

kotlovnice na kombinirana goriva, se pravi, na lesne odpadke in le delno na tekoča goriva. Prekinjena je bila pogodba z dobaviteljem strojne opreme in prav sedaj zbiramo ponudbe za kotle na kombinirana goriva. Proizvajalcev opreme, ki bi bila za nas ustrezna, pa je v Jugoslaviji malo in še ti pa imajo zvečine že za več mesecev ali celo let prodano celotno proizvodnjo.

Poleg tega, da se bo že samo zaradi odlaganja izgradnje naložba podražila, pa bodo na podražitev vplivale tudi nujne spremembe.

Popravi to treba gradbene načrte, postaviti nov silos in nabaviti drobilec za mletje lesnih odpadkov. Kljub vsem težavam pa pričakujemo, da bomo v prihodnjem letu le zgradili ta energetske objekta, ki je za JELKO še kako potreben. J. Opeka

S kanujem od Brežic do Beograda

Že v prejšnji številki smo zabeležili, da sta se naš delavec Ludvik Ris in Postojnčan Cvetko Bajc odločila za nenavadno pot — s kanujem po Savi od Brežic do Beograda in sta mimogrede delala tudi reklamo za Brest.

Tokrat sta nam prinesla tudi zapisane popotne vtise. Ker so po svoje zanimivi in bodo poživili vsebino glasila, smo se odločili, da jih objavimo.

Da bova skušala prepluti Savo, našo nadaljšo reko, sva se z Ludvikom Risom dogovorila na jezeru Palič na mladinski delovni akciji. Po Savi naj bi odplula v petek, 24. avgusta. Teden dni pred startom sva opravila tudi prvi in zadnji trening na Cerkniškem jezeru.

Dolgo pričakovani petek... Ko sva se dogovorila, sva se z zgodaj zjutraj sestala pred Delikateso v Cerknici. Po obvezni jutranji kavi sva se odpeljala proti Krškemu.

Da bi čim manj obremenjevala kanu, sva s seboj vzela zelo malo prtljage. Poleg šotora, napihljivih blazin, perila in nekaj obleke, sva v čoln naložila še kamero in fotoaparata, ki naj bi ovekovečila najin podvig. Podvig pa zato, ker po najinih podatkih ni še nihče preplul Save od Brežic do Beograda s kanujem dvosedom, na ročni pogon. Da naju na poti ne bi pretirano napadali komarji, sva se oborožila z

Avtanom. Poznavalci Save so namreč govorili o komarjih, ki naj bi v rojih napadali vse živo. Za prijetno spanje pa sva s seboj vzela tudi vsak svojo spalno vrečo.

S pet metrov dolgim kanujem, ki pa tehta samo 38 kilogramov, sva srečno zapustila Ljubljano in se brez zastojev pripeljala do Krškega, kjer naj bi po dogovoru spustila kanu v Savo.

Kmalu sva vkrcala v kanu tudi vsi prtljago, ki je bilo kljub redukciji še kar precej, tako da je zavzela skoraj ves prostor sredi čolna. Prtljago sva tudi primerno zavarovala s plastično ponjavo in jo pritrdila na čoln. Pri delu nama je pomagal tudi domačin, ki nama je dejal, da je približno kilometer po reki navzdol zelo nevaren splet brzic, kjer tudi izurjeni kanujisti in kajakaši kaj radi pokažejo soncu dno čolna.

Ker je Sava v tem delu še precej deroča, sva se brzic kar malo prestrašila. Priznati morava, posebno jaz, da nisva pretirano izkušena kanuista. V lepem, toplem vremenu sva se vkrcala v kanu, stisnila fige in odrinila od brega. Sava je bila še zelo čista, v primerjavi s tokom okoli Zagreba, kristalno čista. Nekaj zaveslajev in bila sva sredi Save. Po nekaj sto metrih sva zaslišala bučanje, podobno bučanju niagarskih slapov; če ne ravno njih, pa vsaj Peričnika. S srci nekje na dnu kanuja, zaradi nižjega težišča, sva se bližala brzicam. Po nasvetu prijaznega fantiča sva se jih lotila tik ob bregu. S seboj naju je potegnil močan tok in naju gnal naravnost proti velikim skalni. Srečno sva se ji izognila, vendar sva pri tem povozila drugo skalo. Še nekaj obupnih sunkov z vesli in brzic je bilo konec.

Kot sva zvečer ugotovila, nama povožena skala ni napravila večje škode, kajti skoraj ves kanu sva oblepila z reklamnimi nalepkami Bresta.

Preplula sva še nekaj brzic, ki pa v primerjavi s prvimi niso niti omembe vredne in se znašla v republiki Hrvatski. V tem delu je Sava

precej hitra, široka kakih 50 do 70 metrov. Obale so bujno poraščene, tako da pokrajine ni videti. Čez Savo je napeljanih dosti jeklenih vrvi, nanje pa so pripeti brodovi, ki jih brodarji, navadno starejši možje, spretno vodijo z enega na drugi breg.

V daljavi zagledava televizijski stolp na Sljemenu nad Zagrebom. Lepo vreme se kmalu sprevrže v rahel dež. Kljub temu se odločiva, da bova prvič pristala šele v Zagrebu. Po treh urah plovbe sva le pristala pod karlovškim mostom v Zagrebu. Prijazen lastnik vikenda v gradnji nama je pokazal, kje je najbližja gostilna.

Ker sva bila že na Hrvatskem, sva si seveda privoščila »pasulj sa pečenjem«. Po treh uricah intenzivne vožnje nama je zelo teknil, še posebej pa steklenica hladnega piva.

Tudi na Savi se pozna, da je Zagreb veliko industrijsko mesto. Voda iz neštetihih kanalov je kar najrazličnejših barv in vonjav. Tudi bregovi so primerno »okrašeni« z odvrženimi predmeti, od karoserij različnih avtomobilov do hladilnikov. da o plastičnih vrečkah niti ne govorimo. Seveda je Sava temu primerne dišeča, po barvi pa bi se jo dalo primerjati s prežganko, po kateri plava tudi kakšna crknjena podgana. Skratka, kar najbolj sva se potrudila, da čimprej zapustiva območje Zagreba.

JE TO ŽE ENAKOPRAVNOST?

(Nadaljevanje s 5. strani)
nemogoče ob toliko naporih ostati telesno in duševno neprizadet. Ni skrivnost, da so ženske obremenjene z delom v službi, z delom doma, z zahtevno vzgojo otrok in s tisoč drobnimi vsakdanjimi skrbmi, ki človeka ubijajo. Preprosto je ob današnji patriarhalni miselnosti delo ženske neprimerljivo z delom moških.

Že samo rojevanje in vloga matere postavlja žensko v drugačen položaj. Prirojen čut odgovornosti do otrok in nenehna skrb zanje ne dovoljujejo materam nikoli mirnega spanja ne duševnega miru. Moški in ženske, ki vzpodbujajo to idejo, so ali neporočeni in brez otrok, ali pa docela družbeno nerazgledani.

Ženskam, ki se dobro počutijo in ki bi rade delale štirideset let, pa bi to morali omogočiti.

Razmišljanja, da bi se delovna doba žensk izenačila z delovno dobo moških, je po vsej Sloveniji naletela na živahen sprejem. Samo nekaj odgovorov naših delavk pa kaže, da bo ob spremembi pokojninsko-invalidskega sistema z vsi resnostjo potrebno razmišljati tudi o izboljšanju njihovih sedanjih razmer, o prevzgoji patriarhalno mislečih mož — skratka, o vseh možnostih za razbremenitev žensk, tako da bomo lahko vsaj malo bolj upravičeno rekli, naj tudi ženske delajo enako dolgo kot moški.

Z. Jerič

GRADIŠČE — NOVE GRADNJE V OBČINI

Končno smo uspeli ob zagotovitvi vseh potrebnih finančnih sredstev pridobiti gradbeno dovoljenje in pričeti s pripravo točkovnih temeljev za našo novo večnamensko halo v Podskrajniku. Pričakujemo, da bo koncem oktobra letos že postavljena armirano betonska skeletna konstrukcija.

Kolektiv Gradišča se v tem času loteva odgovorne in pomembne naloge — izgradnje nove šole v Novi vasi na Blokah. Zavedajo se, da so sredstva za to naložbo zagotovljena od vseh delovnih ljudi naše občine. Izgradnja šole v Novi vasi predstavlja tako še en uspeh solidarnosti, prav tako pa tudi uresničitev pred leti zastavljenega programa o izgradnji novih šol in telovadnic v naši občini. I. Urbas

Še najbolj presenetljivo pa je, da v taki vodi živijo tudi ribe. Tako sva vsaj sklepala po velikem številu ribičev vseh starosti in obeh spolov, ki ob njej ribarijo. Sicer pa nisem videl nikogar, ki bi ujel kakršnokoli ribo.

Še vedno sva imela pred očmi televizijski stolp na Sljemenu. Tokrat sva ga gledala z druge strani. K sreči je vsaj nehalo deževati. Nisva dolgo uživala v občudovanju »neokrjnene« narave. Kmalu sva zaslišala in tudi zagledala množico strojev, ki so utrjevali obrežje in poglabljali reko. Reka je na tem mestu že širša, zelo počasi teče in je polna plitvin, ki pa jim je najin čoln zaradi majhnega vgreza z lahko kos.

Ves dan, tudi popoldan naju spremlja pesem motorjev; kmalu se ji pridružijo še letala. Neprestano vzletajo in pristajajo z zagrebškega letališča, ki je nekje na desni strani.

Večeri se že. Spet je začelo deževati. Na desnem bregu opaziva primerno sipino. Ves ostali breg je neprehoden, bodisi zaradi blata in grmovja bodisi zaradi strmine. Srečno pristaneva in izkrcava prtljago. Na hitro postaviva šotor. Pred šotorom povečerjava. V daljavi začne grmeti in se bliškati. Kmalu se razdivja nevihta. Pred spancem pogledava še enkrat na zemljevid irsladko zaspiva.

(nadaljevanje sledi) C. Bajc

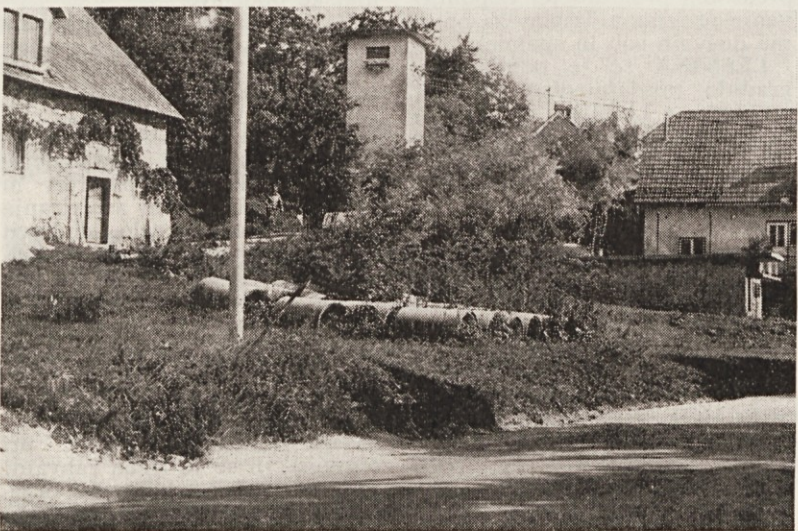

NAŠE MALO MESTO

Naše kraje pesti letos suša kot že dolga leta ne. Cerknica že tja od sedmega avgusta skoraj ne teče več. V Dolenji vasi pa je korito suho že dobra dva meseca. Domačini tako sušnega vremena zadnjih dvajset let ne pomnijo.

Od januarja do 20. septembra je skupaj:

— enajst dni snežilo, 21-krat je blago deževalo, 15-krat pa so bile plohe, ki so bore malo zalegle.

Že več let ležijo in čakajo, da jih bo kdo koristno uporabil. Namreč betonske cevi na prostem pri bufetu na Peščenku. V kratkem naj bi ta prostor usposobili za parkirišče. Zato po tej poti naprošamo doslej neznanega lastnika, da cevi odstrani in jih »parkira« tja, kjer bodo koristno služile svojemu namenu.

*

Že kratek sprehod po cesti na Jezero, ki se po domače imenuje Za vrtovi, daje lep videz urejenosti. Posebno privlačen je pred leti požgani kozolec, ki je visoko in široko obložen s senom, da se človeku utrne spomin na nadaljevanje »Salaš u Malom ritu«.

*

Letošnja pripeka je bojda polenila tudi zeleno bratovščino našega malega mesta. To je izkoristila teta lisica in začela delati kokošje inventuro kar v kokošnjaku na Kamni gorici. Na vik in krik kokošje družine je pritekla gospodinja in kar s kolom storila konec predrzni tatici.

Zanimiva tekmovanja v Novi vasi

V okviru praznovanja 30-letnice Kmetijske zadruge Cerknica je bilo lani prvič organizirano srečanje delavcev in kmetov ter ljubiteljev narave v Novi vasi. To srečanje je postalo tradicionalna oblika zblíževanja naših občanov, ki se kakorkoli ukvarjajo s kmetijstvom.

Letošnje srečanje je bilo 26. avgusta, vendar so bila nekatera tekmovanja preložena na 9. september.

Vsebina srečanja je bila zelo pestro izbrana, zato je tudi privabila veliko število gledalcev, še posebej, kar je razveseljivo, pa je, da se je udeležilo tekmovanja v vseh disciplinah nad 200 tekmovalcev iz vseh sedmih združenih enot, ki pokrivajo krajevne skupnosti v občini.

Najbolj zanimive so bile seveda konjske trimske dirke, na katerih je sodelovalo kar 26 tekmovalcev pa težkih delovnih konjih. Zmagal je Perhunc Anton iz Grahovega, drugi je bil Avžlahar Ivan in tretji Kočevar Polde, oba iz Hudega vrha.

26. avgusta je bilo tudi tekmovanje koscev, kjer so ekipno zmagali kosci iz Bloške planote, drugi so bili tekmovalci iz združene enote Grahovo, tretji iz Vidovske planote. Tekmovanje grabljic je ta dan odpadlo zaradi dežja in ga ni bilo več moč ponoviti.

9. septembra so se zvrstila tekmovanja v vlečenju vrvi, kjer je zmagala ekipa iz Begunj, druga je bila ekipa iz Loške doline in tretja iz Grahovega.

V plezanju po vrhovih so bili najhitrejši tekmovalci iz Grahovega,

drugi iz Loške doline in tretji iz Blok.

V nošenju vode v vrčih je bila najhitrejša Razpet Malči iz Žilc, druga Sapec Marija iz Loške doline in tretja Matko Marija iz Blok.

Pri teku v vrečah je prvo mesto dosegla ekipa iz Loške doline, drugo iz Blok in tretje mesto ekipa iz Grahovega.

Pri gozdarskih veččinah ob preseku 25 cm debelega debla s sekuro je bil najhitrejši Jože Modic iz Blok, drugi Intihar Tone iz Osredka in tretji Franc Kranjc iz Dobca.

V skupni uvrstitvi za prehodni pokal, ki ga je imela sedaj Loška dolina, je prvo mesto osvojila združena enota Bloke s 40 točkami, drugo mesto združena enota Žilce s 37 točkami, tretje, četrto in peto mesto pa si delijo Begunje, Grahovo in Loška dolina po 29 točk.

Po končanem tekmovalnem delu je bil tudi veseli del.

Udeležba tekmovalcev in gledalcev na srečanju je poroštvo tudi za drugo leto, kajti s takimi oblikami zblížujemo vse, ki se kakorkoli ukvarjajo s kmetijstvom, so pa glede na naravo dela le redko kdaj skupaj.

L. Frelj

Kultura je trajna dobrina

BESEDA O NAŠIH POLETNIH KULTURNIH DOŽIVLJAJIH — O ZELŠKIH KONCERTIH

LEPOTA NI IN NE SME BITI KONVENCIONALNA NAVADA...

Letošnji koncerti so več ali manj stekli po določenem programu, ki je obsegal več vokalne — pevske glasbe kot instrumentalne. Prvi večer 3. avgusta je nastopil Baročni kvartet iz Ljubljane v sestavi štirih mladih in zavzetih glasbenikov (K. Ramovš — kljunasta flavta, D. Arko — violina, A. Mordej — violončelo in Maks Stručnik — virginal). Izvajali so odlično (zlasti flavtist) dela baročnih mojstrov (Corellija, Vivaldija, Telemanna...). Predvsem sta bili prodorni uigranost in enotnost kvarteta...

Drugi večer 10. avgusta so bile na sporedu operne arije in nekaj slovenskih samospelov s solisti Zlato Ognjanovič, Boženo Glavakovo, Stanetom Koritnikom in Ladkom Korošcem. Pevci so zlasti navdušili poslušalce z znanimi opernimi speli, ki so bili kvalitetno izbrani, tako da nismo poslušali arij, ki so že zvenele v Zelšah; poslušali smo na primer: Sancha iz »Don Kihota«, arijo Dalile iz opere »Samson in Dalila«, arijo Valentina iz »Fausta« ter še železne avtorje opere (Verdi, Rossini, Smetana...). Uživali smo ob rutinski spretnosti naših opernih solistov.

Pevci so pokazali pravi način italijanskega opernega petja z veliko dinamično in čustveno linijo v interpretaciji posameznih glasov, pa tudi vsebinsko različnost posameznih avtorjev in njihovih del. Pri klavirju jih je mojstrsko in koncertno spremljala mlada pianistka Kerševanova.

Po 14-dnevem odmoru je bil 24. avgusta na sporedu koncert Ljubljanskega okteta (prej Študentskega). Spoznali smo jih že pred dvema letoma v našem Brestovem salonu; program je obsegal 17 pesmi starejših slovenskih skladateljev, ki so vsak po svoje sprejemali dediščino ljudske pesmi (Foerster, Prelovec, Ipavec, Gerbič). Zapeli so tematske celote kot na primer soldaške in domovinske pesmi ter lju-bezenske itd. V drugem delu pa so zapeli tudi umetne priredbe naših ljudskih pesmi (Tomc. Škerjanec, Švara, Mihelčič itd.). V nevsiljivem, a umetniško dovolj prepričljivem izvajanju so nas navdušile pesmi, ki nosijo bistveni značaj slovenskega naroda.

Zadnji večer 31. avgusta pa je bil zmagovit nastop Slovenskega okteta, ki je napolnil vse kotičke te naše lepe koncertne hiše — naše Notranjske križanke!

Poslušalci so prihiteli že več kot eno uro pred koncertom iz bližnje in daljne okolice: z Rakeka, iz Logatca, iz Postojne in od drugod. Mnogi so celo stoje poslušali ves koncert. Program je bil posrečeno izbran za bolj in manj vzgojeno koncertno občinstvo. Poleg nepogrešljivega Gallusa smo v prvem delu slišali še dve čudovito igrivi renesančni skladbi. Med najbolj znanimi domačimi skladatelji (A. Foerster, J. Ipavec, P. Jereb, V. Mirk) smo uživali ob idili Jurija Vodovnika, koroškega bukovnika (uglasbil J. Jez): Eno pesem peti. Oktet jo je izvajal v moralnozanosnem duhu starega koroškega pesnika, pa vendar živo, skoraj naturalistično s tekstom in zlasti retorično.

V drugem delu pa so bile priredbe narodnih pesmi (P. Merku, P. Kernjak, M. Vilhar, F. Gerbič), kjer so dali barvit učinek pesmim tudi solisti (D. Čadež in drugi). Posebno nas je »vžgala« D. A. Agrenjeva: »Tari bari«, kjer smo občutili, kaj je zvočnost in dikcija kulturnega petja kot tudi v dveh črnskih pesmih (solista: P. Care, J. Banič). Na željo poslušalcev so odpeli še tri popularne pesmi. V izvajanju dinamike in gradacije glasov je čutili temperamentno roko umetniškega vod-

je Slovenskega okteta Antona Nanuta. Zadnji avgustovski večer je bil poln moči in dognane lepote, ki jo tako nenehno iščemo...

Če bi se kritično ozrli po vseh koncertnih večerih, bi lahko omenili nekaj dejstev:

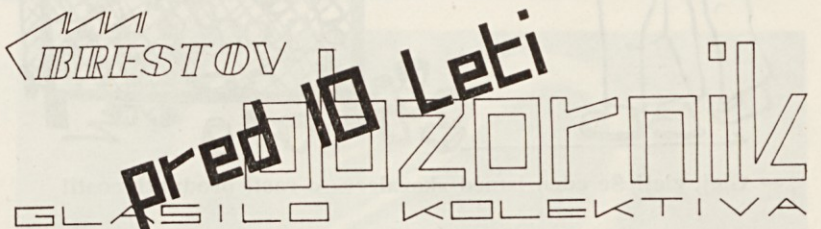
Letos je kulturna skupnost uvedla abonmajske vstopnice, vendar so jih oddali le kakih dvajset. Morda pa bi le nekatere druge kulturne skupnosti in prav tako krajevne skupnosti kupile nekaj več abonmajev. Največ pa bi morali pomagati pri tem delu sindikati, saj velja enako za gledališki abonma in podobno. Morda bi tudi zveza socialistične mladine zainteresirala

več mladine, pa tudi kulturni animatorji.

Obisk je bil letos slabši; ob prvem koncertu, ki je bil zanimiv in kvaliteten, je bilo zasedenih komaj nekaj vrst. Tudi za obisk opernih arij se ne bi pohvalili; pač pa sta oba okteta — zlasti Slovenski oktet napolnila naše Križanke do zadnjega kotička. Še vedno je v naši koncertni politiki instrumentalna glasba tujek — vrinjen in neprijeten. Vendar je dobro sprejemati tudi »neznano skozi znan« — in se ne bi ustavljali ob vedno enakih vprašanjih in vprašanjih.

Težnja naše družbe je v integraciji vseh sil, ki oblikujejo človekovo življenje, njegovo osebnost in usodo; zato moramo podpirati to našo kulturno obliko zelških koncertov — te naše poletne kulturne prireditve!

B. Breclj

(Iz številke 24—30. september 1979)

NOVI SISTEMI ZA USKLAJEVANJE OSEBNIH DOHODKOV

V Brestu imamo izdelano in že nekaj let uporabljamo analitično oceno delovnih mest, ki je v bistvu prav tisti instrument, katerega si družbeni organi prizadevajo doseči za vsa delovna mesta. Tudi sistem osebnega ocenjevanja režijskih delavcev je v popolnem soglasju s sedanjimi družbeno političnimi prizadevanji. Ni pa v redu sistem nagrajevanja v sami proizvodnji. Sedanji sistem se opira le na količino proizvoda po individualnih delovnih mestih. Pri ocenjevanju delovnega mesta ni dovolj prisotna vrednost sredstev, s katerimi delavec razpolaga pri delovnih operacijah.

ZAGREBSKI VELESEJEM — NOVA PRIZNANJA NAŠEMU POHIŠTVU

Pisana paleta novih modelov naših dnevnih sob, jedilnic, sedežnih in stilnih garnitur, ki smo jo predstavili skoraj dvema milijonoma obiskovalcev zagrebškega velesejja, je spet dobila polno priznanje. Potrošniki so spoznali, da takšno pohištvo ni samo za nekatere z globokimi žepi, temveč je po svoji funkcionalnosti in vsestranski uporabnosti del standarda in osebnega zadovoljstva slehernemu delovnemu človeku.

VSE VEČ BOLNIŠKIH IZOSTANKOV

Z analizo o poslovanju v drugem tromesečju letošnjega leta smo ugotovili v TP Cerknica, da bolniški dopusti zopet naraščajo. V istem obdobju lani smo imeli 12.187 ur odsotnosti z dela, letos pa kar 14.689 ur. Če iz teh podatkov izračunamo indeks, ugotovimo, da znaša porast kar 120 indeksnih točk.

NOVA AMBULANTA

Obratna ambulanta bo začela s svojim delom 1. oktobra v Zdravstvenem domu Cerknica z delovnim časom od 8. do 16. ure. Z dograditvijo prostorov pa bo pričela z delom v prostorih Bresta.

ASFALTIRANA CESTA V LOŠKO DOLINO

Na veliko veselje občanov cerkniske občine in še posebej prebivalcev Loške doline je bila konec avgusta odprta nova asfaltirana cesta med Planino in Podgoro.

CERKNICA JE DOBILA NOGOMETNI KLUB

Po dolгих letih nogometnega zatišja so cerkniski mladinci pod vodstvom Braneta Kebeta znova ustanovili nogometni klub.

Na ustanovnem sestanku 7. junija letos se je zbralo 23 mladincev. Sklenili so, da bodo vse leto vestno vadili, v naslednji tekmovalni sezoni 1970. leta, pa se prijavili v ligo, v kateri že vrsto let tekmuje tudi NK Rakek.

Občinske delavske igre

V nadaljevanju letošnjih sindikalnih tekmovanj je bilo prvenstvo v streljanju in balinanju za posameznike.

REZULTATI:

BALINANJE

1. KEBE Alojz, BREST
2. PUNTAR Julijan, KARTONAZA
3. KOMIDAR Franc, KOVINO-PLASTIKA
4. GORNIK Jože, BREST
5. KEBE Jože, BREST

Nastopalo je 35 tekmovalcev.

STRELJANJE — moški

1. ZADNIK, GOZDARSTVO 360 krogov
2. ISTENIČ, GOZDARSTVO 357 krogov
3. MAHNE, BREST 356 krogov
4. KRAŠEVEC, BREST 351 krogov

5. KEBE J., BREST 351 krogov

STRELJANJE — ženske

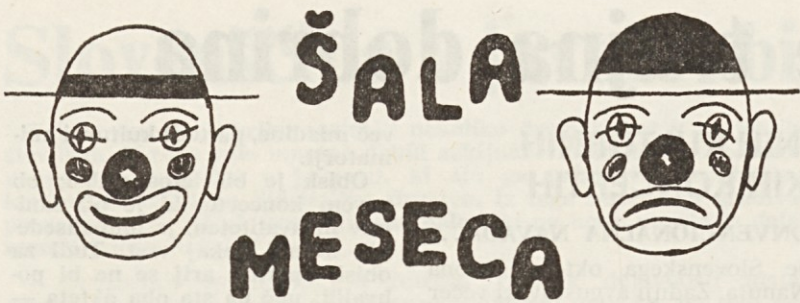
1. TURŠIČ, BREST 332 krogov
2. SRNEL, BREST 332 krogov
3. TURK, BREST 314 krogov
4. GORNIK, BREST 286 krogov

V oktobru bo občinsko sindikalno prvenstvo v kegljanju za posameznike v moški in ženski konkurenci. Tekmovanje bo v disciplini 1 × 100 lučajev mešano moški in 1 × 50 lučajev mešano ženske.

Vsi, ki bi želeli nastopati, se lahko prijavite do 10. oktobra pismeno na naslov ZVEZA SINDIKATOV SLOVENIJE OBČINSKI SVET CERKNICA KOMISIJA ZA ŠPORT IN REKREACIJO

F. GORNIK

— Glej, glej! Še eden izmed »kazalcev« o rasti produktivnosti!

PROGRAM PRAZNOVANJ LETOŠNJEGA OBČINSKEGA PRAZNIKA

Tudi letos je predvideno svečano praznovanje našega občinskega praznika. Lahko sodimo, da bodo praznovanja letos bogatejša; obeležila bodo začetek in zaključek velikih gospodarskih naložb v občini, spomnila se bodo zametkov revolucionarnih gibanj, imela bodo tudi bogato kulturno noto, pozabila pa ne bodo tudi na rekreacijo.

V NEDELJO, 21. oktobra MNOŽIČEN POHOD NA SLIVNICO v organizaciji občinske TTKS in ZTKO.

V SREDO, 24. oktobra se bo v praznovanje letošnjega občinskega praznika vključil kolektiv IMOS SGP GRADIŠČE Cerknica, ki bo ob 12. uri slovesno obeležil pričetek gradnje novih objektov v Industrijski coni Podskrajnik

V PETEK, 26. oktobra popoldne PROSLAVA USTANOVITVE SINDIKATA NA ŽAGI MAROF PRED 60 leti v organizaciji sindikata lesnih delavcev SR Slovenije. Ob 18. uri RAZSTAVA DEL AKAD. SLIKARJA LOJZETA PERKA v Domu TVD »Partizan« v Starem trgu. Na slavnosti ob otvoritvi razstave bosta sodelovala tudi Boris Kralj in Ladko Korošec. Razstava bo odprta za ogled tri tedne. Vstop za ogled bo brezplačen.

V SOBOTO, 27. oktobra ob 10. uri dopoldne pred »KOVINOPLASTIKO« Lož vrhunec slavnosti, saj bomo tega dne:

- proslavili ob letošnjih jubilejih tudi naš občinski praznik,
- proslavili 25-letnico »KOVINOPLASTIKE« Lož,
- odkrili doprsni kip revolucionarju in heroju Janezu Hribarju,
- izročili občinska priznanja in plakete občine Cerknica,
- odprli nove proizvodne prostore TOZD GALVANE in INOX.

Slavnostni govornik bo predsednik CK ZKS tovariš FRANCE POPIT.

V kulturnem programu bosta poleg domačih ustvarjalcev — pevcev in godbenikov — z umetniško besedo povečala slavje tudi umetnika — domačina Boris in Marjan Kralj.

Filmi v oktobru

1. 10. ob 19.30 — ameriški pustolovski film ŽELEZNA PEST.
4. 10. ob 19.30 — jugoslovanska drama LJUBICA.
6. 10. ob 16. in ob 19.30 — ameriški pustolovski film SAFARI RALLY
7. 10. ob 16. uri in ob 19.30 — ameriška kriminalka VOHUN, KI ME JE LJUBIL.
8. 10. ob 16. uri — ameriška risanka ANA IN ANDY.
8. 10. ob 19.30 — ameriška kriminalka USODNA DIRKA.
11. 10. ob 19.30 — španska drama KAČA V NEDRIH.
13. 10. ob 19.30 in 14. 10. ob 16. uri — ameriški pustolovski film TIGER SE ŽIVI.
14. 10. ob 19.30 — ameriška kriminalka PASJI VOJAKI.
15. 10. ob 19.30 — jugoslovanski vojni film BOŠKO BUHA.
18. 10. ob 19.30 — ameriška kriminalka PASJE POPOLDNE.
20. 10. ob 19.30 in 21. 10. ob 16. uri — ameriški pustolovski film MISTER MILIJARDER.
21. 10. ob 19.30 — ameriški western SIVI OREL.
22. 10. ob 19.30 — francoska kriminalka GROŽNJA.
25. 10. ob 19.30 — ameriška komedija DOGODIVŠČINE POP PEVCA.
27. 10. ob 19.30 in 28. 10. ob 16. uri — francoski pustolovski film ŽIVAL.
28. 10. ob 19.30 — ameriška drama FEDORA.
29. 10. ob 19.30 — ameriški pustolovski film VRNITEV BOJEVNIKA.

Iz drugih kolektivov lesne industrije

ELAN je s firmo Marker iz Zahodne Nemčije in sarajevsko združeno kovinsko industrijo UNIS podpisal sporazum o poslovno-tehničnem sodelovanju (kooperaciji) za proizvodnjo smučarskih vezi v Jugoslaviji. Z nemško firmo je Elan že doslej uspešno sodeloval, zdaj pa naj bi te vezi proizvajali doma. V ta namen bo Elan skupaj z Unisom sovlagal (50:50) v proizvodni obrat v bližini Sarajeva. Tako bo ohranil dosednji vodilni položaj v smučarskih vezeh na domačem trgu in seveda tudi v proizvodnji smuči.

MEBLO se vse bolj intenzivno loteva opremljanja najrazličnejših novo zgrajenih objektov. Poleg opreme s sedeži na novem splitskem stadionu opremlja tudi stadion JLA v Beogradu, na vrsti pa je že škopski stadion. Poleg tega opremlja tudi stavbo kulturnega centra v Novi Gorici in se dogovarja za opremo kulturnega doma Ivan Cankar v Ljubljani. Še vedno sodeluje pri dograjevanju kongresnega centra Sava v Beogradu, opremil pa je tudi novi hotel Interkontinental.

NOVOLES je z GG Novo mesto podpisal samoupravni sporazum o združevanju dela in sredstev ter medsebojnih razmerjih pri naložbi za povečanje mehanične delavnice. Obe udeleženci bosta naložbo sofinancirali, jo skupaj uporabljali in razporejali skupni dohodek.

V Novolesu so opravili zanimivo analizo o udeležbi delegatov na sejah delegacij za SIS. Najbolje so obiskane seje za pod-

Naši upokojenci

31. avgusta je odšla iz TOZD MASIVA TP Martinjak v pokoj naša dolgoletna delavka TILKA KRAJC iz Cerknice.

Pri nas je bila zaposlena od 1. 3. 1960. Delala je v strojnem oddelku tovarne. V pokoj je odšla z opravljanja del in nalog čiščenje strojnega oddelka.

31. avgusta je odšla iz TOZD MASIVA TP Martinjak v pokoj tudi naša dolgoletna delavka Jožefa INTIHAR iz Grahovega.

V tovarni pohištva je bila zaposlena od 2. 10. 1967. Delala je pri strojnem brušenju. V pokoj je odšla z opravljanja del in nalog na tračni pasovki.

Delovni kolektiv se obema zahvaljuje za njuno marljivo delo in jima želi še mnogo zdravih let.

Kolektiv TOZD MASIVA TP Martinjak

31. avgusta je po enajstletnem delu v kolektivu TOZD ŽAGALNICA, tovarna lesnih izdelkov Stari trg, odšel v zasluženi pokoj Rudolf NELC iz Iga vasi.

Vse od leta 1968, ko se je zaposlil v naši temeljni organizaciji, je vestno in marljivo opravljal svoje delo v krojilnici, kjer je opravljal dela in naloge nakladanje elementov za sušilnico.

Kolektiv ŽAGALNICE mu ob odhodu v pokoj želi še veliko osebne sreče, zdravja in zadovoljstva ter razumevanja v družinskem krogu.

Kolektiv TOZD ŽAGALNICA
Tovarna lesnih izdelkov
Stari trg

BRESTOV OBZORNIK — glasilo delovne skupnosti Brest Cerknica n. sol. o. Glavni in odgovorni urednik Božo LEVEC. Ureja uredniški odbor: Franjo GAGULA, Vojko HARMEL, Božo LEVEC, Danilo MLINAR, Leopold OBLAK, Janez OPEKA, Andrej ŠEGA, Miha ŠEPEC, Franc TRUDEN, Zeni ZEMLJAK in Viktor ZNIDARŠIČ. Foto: Jože ŠKRLJ. Tiska Železniška tiskarna v Ljubljani. Naklada 2800 izvodov.

Glasilo sodi med proizvode iz 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu, za katere se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov (mnenje sekretariata za informiranje izvršnega sveta SR Slovenije št. 421-1/72 z dne 24. oktobra 1974).

ročje zaposlovanja (39%), sledijo področja izobraževanja, invalidsko-pokojninskega zavarovanja, zdravstva, stanovanjskega gospodarstva, socialnega skrbstva, telesne kulture, otroškega varstva do kulture (15% povprečne udeležbe).

ALPLES si prizadeva za razširitev svojega proizvodnega programa. Z Marmorjem iz Hotavelj se je sporazumel za dolgoročno poslovno tehnično sodelovanje. Alples bo izdeloval ohišja iz masivnega lesa za različne mize, Marmor pa plošče iz naravnega kamna. Jeseni namerava Alples predstaviti tržišču tudi nove pohištvene programe (mladinski in predsobni program ter dopolnjevanje programa Triglav za opreme dnevnih sob in spalnic).

LESNINA se je odločila za gradnjo prodajno-distribucijskega centra v Ljubljani za prodajo radbenega materiala. Lesnina je namreč po priključitvi Gramexa postala ena izmed najpomembnejših trgovskih organizacij za prodajo takšnega materiala. V centru naj bi prodajali stavbno

pohištvo in lesne proizvode, instalacije, izolacije, gradbeno orodje in stroje, osnovne gradbene materiale in podobno. Predračunska vrednost znaša 200 milijonov dinarjev, z gradnjo pa naj bi pričeli prihodnje leto.

LIP BLEĐ je dobil nov računalnik. Računalnik bo kot dose-danji povezan z republiškim računalniškim centrom v Ljubljani in tako opravljal tudi funkcijo terminala. Najprej nameravajo organizirati vnos prevzemnice, izdajnice in dobavnice, zatem pa vnose kupčevega naročila in izpisovanja nalogov za odpremo. Izdelan je tudi dolgoročni načrt za širjenje programov avtomatske obdelave.

V SLOVENIJALE — trgovina so v oddelku saldakontov vpeljali arhiviranje dokumentacije na mikrofilmih. Posebni predpisi, ki zahtevajo večletno arhiviranje računovodskega gradiva, so naravnost zahtevali sodobnejše hranjenje številnih papirjev in fasciklov. Nov način arhiviranja se je pokazal kot zelo učinkovit in uspešen.

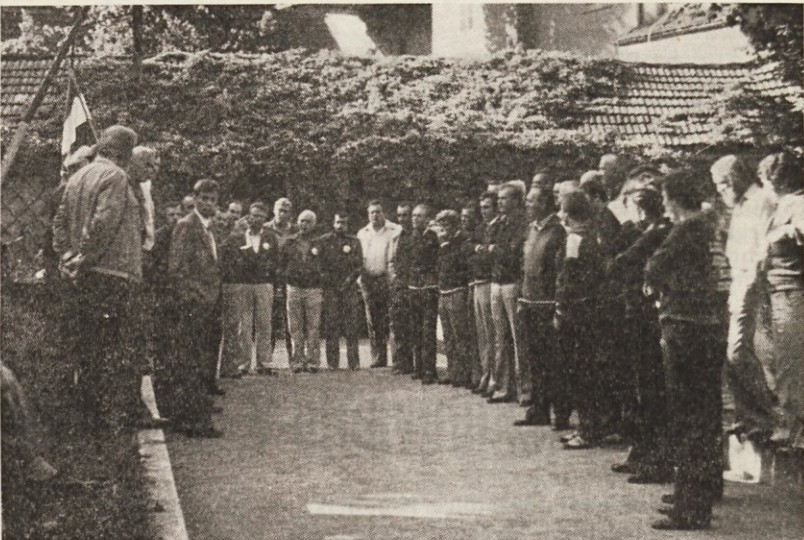
Množično tekmovanje

LEPO USPELO BALINARSKO SREČANJE V CERKNICI

Balinarski športni klub »Brest« Cerknica je v začetku septembra organiziral mednarodni balinarski turnir »Cerknica 79«. Na ta turnir smo povabili 14 ekip, ki so se vse odzvale. Turnir smo organizirali tudi v počastitev letošnjih jubilejev bližnjega praznika občine Cerknica.

uspeli organizaciji. To je bilo veliko priznanje za novo vodstvo našega kluba. za pomoč pri organizaciji se je treba zahvaliti tudi zvezi telesno kulturnih organizacij občine Cerknica in BRESTU.

Na žalost domači klub letos ni imel športnega uspeha, saj sta obe ekipi izpadli že v prvem kolu.

Prišli so tudi športniki-zamej-ski Slovenci iz športnega društva »Gaja« iz Padrič, ki so že nekaj let naši stalni gostje. Tudi oni nas vsako leto povabijo, kadar priredijo podoben turnir. Moram poudariti, da ima športno balinanje v Cerknici že kar lepo tradicijo, saj naš klub že dolgo deluje in ima 45 rednih članov.

Letošnji turnir je bil v izredno lepem vremenu. Na njem je sodelovalo okrog 90 tekmovalcev, pa tudi gledalcev vseh starosti ni manjkalo. Prav zadovoljni smo bili, ko so nam na koncu skoraj vsi prisotni, še zlasti pa naši

Končni vrstni red:

1. Ljubljana
2. Gaja Padrič
3. Lokomotiva — Ljubljana
4. Hermes — Ljubljana
5. Jama — Notranje gorice
6. Žiri
7. Mostec — Ljubljana
8. Kolektor — Idrija
9. Špica — Ljubljana
10. Brest — upokojenci
11. Rudnik — Ljubljana
12. Rožna dolina — Ljubljana
13. BŠK Brest — Cerknica
14. Grmada — Planina

I. Svelc

Igrišča v Dovcah

Letos spomladi so krajanje Rakeka in Dovc začeli graditi športno rekreacijske površine v Dovcah. Pod železniškim nasipom — na prostoru, kjer je bilo nekaj odlagališče leša, je v nekaj mesecih zraslo več igrišč. Tako so narejena igrišča za mali nogomet, tenis in dve balinišči. Krajanje so pri izgradnji opravili nad 3000 prostovoljnih delovnih ur. Pohvaliti je treba tudi mladino, ki je na teh delovnih akcijah zavzeto opravljala vsa dela.

Igrišča so bila zgrajena do konca avgusta in 1. septembra so že gostila tekmovalce in športnike iz različnih naših krajevnih skupno-

sti. Največ ekip je sodelovalo v malem nogometu in balinanju. Zanimivo so bili tudi boji v tenisu. Kot najboljša se je predstavila ekipa Logatca, ki je osvojila prehodni pokal KS Rakek.

Za konec lahko zapišemo še tole. Objekt je izrednega pomena za razvoj množičnosti in rekreacije v različnih športnih panogah v krajevni skupnosti Rakek. Svojo vrednost pa bo dobil šele takrat, ko bo ustanovljeno športno rekreacijsko društvo, ki bo pripravljalo tekmovanja v okviru krajevnih skupnosti za vse udeležence.

J. Zakrajšek